

Bestuurskundige Berichten

Magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

Analyse:

H5N1: De bestuurlijke kwesties en dilemma's van een pandemie.

Rawls vs. Nozick:

"Is het rechtvaardig dat iemand met een universitaire opleiding veel meer verdient dan iemand met slechts een VMBO-diploma?"

I Special: Alumni

Zweden:

Het land van sneeuw, water, groen, mooie mensen, knäckebröd, het Scandinavisch model, ijshockey, trendy cafeetjes en minder daglicht.

Zon, zee & strand

Wellicht bent u net begonnen aan uw welverdiende vakantie. Of misschien wacht u een drukke zomer waarin juist keihard gewerkt moet gaan worden, zij het in een bijbaantje, de studie of als voorbereiding voor de EL CID, waarvoor u de laatste voorbereidingen moet treffen. Natuurlijk is het ook mogelijk dat u nu flink baalt omdat Oranje het WK niet gewonnen heeft.*

Mijn advies is: neem een moment voor jezelf om eens goed te ontspannen, onder het genot van een drankje en deze nieuwste editie van de Bestuurskundige Berichten. In dit nummer staan uiteenlopende artikelen die u vast zullen interesseren.

Zo schreef Ruben Libgott over de bestuurlijke kwesties en dilemma's die komen kijken bij het voorkomen en bestrijden van een pandemie. Matthew Tinnemans doet verslag van zijn onderzoek in Australië over duurzaamheid. Jordy De Schepper en Jorien Huisman vertellen over hun ervaringen over studeren in het Buitenland. Jordy verbleef afgelopen jaar in Belfast en Jorien was het eerste semester van dit jaar in Stockholm. Verder vindt u in dit nummer vaste rubrieken zoals de Bestuurspraak, B.I.L.-lid in Leiden en de Kiekjespagina.

In dit nummer wordt er in het bijzonder stilgestaan bij de afgestudeerden van bestuurskunde: de alumni. Zo vindt u in het speciale alumnikatern een bijdrage van Ard van der Vorst, die momenteel werkzaam is bij de Nederlandse Ambassade in Nigeria.

Namens de redactie van de BB wens ik u veel leesplezier!

Frank van der Plas

Secretaris B.I.L.-bestuur en Eindredacteur Bestuurskundige Berichten

* De eerste lezer die het ongelijk van deze voorspelling kan bewijzen, trakteer ik persoon op een uitstekende fles wijn (redactieleden zijn uitgesloten van deze wedstrijd).

Bestuurspraat

Wat is er veel gebeurd het afgelopen jaar... En alhoewel dit niet eens de laatste BB is, willen we toch even terugkijken om vervolgens vooruit te kunnen kijken. Het betreft niet voor niets een alumniuitgave.

We begonnen aan iets waarvan we van te voren niet exact wisten hoe het uit zou gaan pakken. Evengoed begonnen we er aan met veel energie en ideeën, beide aan een functie die we van te voren nog nauwelijks kenden. Echter, dit bleek geen obstakel. Algauw raakten we gewend aan de wekelijkse gezellige bestuursvergaderingen, de vele borrels en onvergetelijke feestjes en het onregelmatige leventje. We leerden als team te functioneren en op die manier ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven als de Bestuurskunde Tweedaagse en Bedrijvendag. En niet alleen waren we een team waar het ging om het besturen van de vereniging, ook erbuiten bleken de uiteenlopende types in het bestuur elkaar goed aan te vullen. Wie had gedacht dat de drie mannen al gauw hetzelfde soort flauwe humor zouden ontwikkelen? En dat de dames met hun verschillende smaak wat mannen betreft, zo goed in één bestuur pasten? En zo kijken we nu getweeën met nog drie maanden te gaan, alweer vooruit. Nieuwe uitdagingen, de studie, stage en ook het buitenland lonken. Echter, niet zonder elkaar uit het oog te geraken. Want als we iets hebben geleerd dit jaar, is het wel contact leggen en behouden, ook wel netwerken geheten. En het contact met elkaar zal uiteindelijk wel het meest waardevolle en best behouden contact blijken. Het is voor ons een bestuursjaar geworden om met groot plezier en weemoed op terug te kijken. En dat is iets om te koesteren. We wensen u ook deze BB weer veel leesplezier en hopen elkaar nog eens tegen te komen, misschien niet nu, dan wel later.

Hartelijke groet,

Daphne van Zijll, Penningmeester

v.l.n.r.: Wieke en Daphne: het financiële duo van het B.I.L.-

4 - Pandemieën

“De afgelopen jaren zijn vele tientallen miljoenen vogels het slachtoffer geworden van H5N1 in de volksmond beter bekend als ‘vogelgriep’. Dit aviaire influenza komt vooral voor bij watervogels en pluimvee.”

7 - Column: Leander West

“Het gedrag van functionarissen binnen het openbare bestuur staat de laatste tijd weer in de ‘spotlights’. Het begon allemaal met een beschonken burgemeester. Deze ‘burgermoeder’ gaf even het slechte voorbeeld door onder invloed te rijden naar haar werk, terwijl ze dezelfde avond nog vergaderingen op de agenda had

16 - Alumnus: Ard van der Vorst

De problematiek rond mevrouw Magan en het leiderschap van de VVD lijkt ver weg als de Nederlandse Ambassade in Nigeria wederom in paraatheid wordt gebracht voor de zoveelste gijzelingsactie in de Niger Delta. Tien personen, werkzaam op een boorplatform 60 kilometer uit de kust, zijn meegenomen naar het vasteland en worden op een onbekende plek vastgehouden

26 - Studeren in het Buitenland: Belfast

Belfast, waar denk je dan aan? Precies, aan benzinebommen, muurschilderingen en conflicten tussen protestanten en katholieken. Een week voordat ik zou vertrekken zag ik op het nieuws meerdere keren beelden van rellen in West-Belfast. Direct kreeg ik van alle kanten te horen: “Jordy, wil je nog wel gaan, is het daar niet te gevaarlijk?” Gevaarlijk bleek het zeker niet te zijn. Ik heb me nog nooit zo veilig gevoeld in een

BESTUURSKUNDIGE BERICHTEN

- 1 Redactioneel
- 2 Bestuurspraak: Daphne en Wieke
- 3 Inhoudsopgave

ANALYSE & ACHTERGRONDEN

- 4 H5N1: kleine viruscellen met grote gevolgen
- 7 Column: Leander West
- 8 Kyoto and the challenge of real-time

VERENIGING

- 12 Inhousedag: Accenture
- 13 Agenda/Prikbord
- 15 Special: alumni
- 22 B.I.L.-lid in Leiden: Ingrid Jansen
- 23 Excursie: Internation Criminal Court
- 25 Kiekjespagina

STUDIE

- 26 Uitwisseling: Belfast
- 28 Uitwisseling: Zweden
- 30 Grote Leiderschap Ranglijst
- 32 Colofon

H5N1: kleine viruscellen met grote gevolgen

De bestuurlijke kwesties en dilemma's van een pandemie

door Ruben Libgott

De afgelopen jaren zijn vele tientallen miljoenen vogels het slachtoffer geworden van *H5N1* in de volksmond beter bekend als 'vogelgriep'. Dit aviaire influenza komt vooral voor bij watervogels en pluimvee. Watervogels kunnen het griepvirus dragen, zonder er verder ziek van te worden, maar zijn wel in staat andere vogels te besmetten. Dit gebeurt door direct intensief contact, via hun faeces en zelfs via kleine deeltjes van deze ontlasting in de lucht. In 1996 dook *H5N1* voor het eerst op in het zuiden van China. Een jaar later werd het echter ook bij 6 mensen in Hong Kong vastgesteld, die allen aan de ziekte overleden. De vogelgriep bleek nu ook via vogels op mensen overdraagbaar te zijn en even fataal. Omdat is gebleken dat *H5N1* de eigenschap heeft om snel te muteren en dodelijker is geworden, is de vrees ontstaan voor een wereldwijde uitbraak van het influenza onder mensen, waarbij de ziekte van mens op mens overdraagbaar is. Men zou in dit geval spreken van een *pandemie*, waaraan miljoenen mensen zullen kunnen sterven. De vraag is waarom het in deze moeilijk is voor de internationale gemeenschap om zich tegen deze mogelijke

Theoretisch gezien is elke staat soeverein om haar grenzen te sluiten en zich zo te onttrekken van invloeden van buitenaf. Toch is dit vrijwel onmogelijk. Landen hebben te maken met een internationale context waarin ze zich bevinden. Op tal van terreinen zullen ze hoe dan ook met grensoverschrijdend worden geconfronteerd. De mate van soevereiniteit van een land zal daarom mede worden bepaald en beïnvloed door de internationale omstandigheden. Externe druk en invloeden waarmee het land wordt geconfronteerd en de manier waarop het land er zelf mee om kan gaan zijn hierin bepalende factoren (Held & McGrew, 1993; Walsh, 1994; Knill & Lehmkuhl, 2002, in: Howlett & Ramesh, 2003: 55-56).

Een pandemie (van het Griekse woord *πανδημιος* = *pandemos* = 'van al het volk') is een voorbeeld van een grensoverschrijdend probleem. Er zijn bijvoorbeeld vermoedens dat de vogelgriep met name wordt verspreid door rondtrekkende vogels (NRC Handelsblad, 13 februari 2006). Zij kunnen niet door grenzen worden tegengehouden en vliegen naar waar ze maar naartoe willen. Maar ook de verspreiding van het SARS-virus van enkele jaren geleden is een goed voorbeeld. De toenemende globalisatie heeft mensen mobieler gemaakt en in staat gesteld makkelijker van het ene continent naar het andere te gaan en zo ook allerlei bacillen en virussen meenemen. Zo heeft het SARS-virus zich indertijd via reizigers van China naar Canada kunnen verplaatsen (Hamme, 2006).²

Award-winning publicist over pandemieën Laurie Garret (2005: 22) schreef in het blad *Foreign Affairs*: "No nation can erect a fortress against influenza- not even world's wealthiest country". De

vraag is nu hoe landen een pandemie toch kunnen voorkomen of in ieder geval de gevolgen kunnen beperken.

Pandemie: de noodzaak tot coöpereren

Het belangrijkste probleem bij grensoverschrijdende kwesties als pandemieën is dat het samenwerking vereist tussen landen onderling. In dit geval zou je kunnen zeggen dat landen op het internationale toneel unitaire, rationele actoren zijn, met elk hun eigen consistente voorkeuren, die streven naar nutsmaximalisatie (ze proberen voor zichzelf het hoogst haalbare te bereiken) (Allison & Zelikow, 1999: 24-26). Met name bij internationale kwesties zijn staten vaak

"Voorkomen is beter dan genezen."

bewust dat ze moeten samenwerken, opdat er daardoor voor iedereen het beste resultaat kan worden bereikt. De mate en intensiteit van samenwerking hangt volgens de Amerikaanse politoloog Robert Axelrod af van de wederzijdse belangen die landen hebben, het te verwachten profijt dat de landen in de toekomst uit de samenwerking denken te behalen en

Ethische dilemma's door het Europese non-vaccinatiebeleid.

het aantal participerende actoren (hoe minder, hoe beter) (Allison & Zelikow, 1999: 35).

Toch vindt er vaak geen samenwerking plaats, omdat hiertoe geen prikkels voor worden gegeven en omdat het meer voordelen voor de individuele staten heeft om het eigen belang de boventoon te laten voeren, in plaats van samen te werken. Men spreekt dan wel van een *coöperation paradox* (Shepsle & Bonchek, 1997). Dit is ook het probleem dat zich heeft voorgedaan bij zowel SARS als bij het H5N1-influenza. De Chinese regering heeft in beide gevallen pas na lange tijd en mondjesmaat informatie naar buiten laten komen over de besmettingen. Het land vreesde economische schade, maar ook paniek onder de eigen bevolking en bleef daarom terughoudend. Een probleem voor zowel de inwoners van China als de wereldgemeenschap, omdat deze pas laat kon inspelen op mogelijke gevaren en preventieve maatregelen kon nemen (Osterholm, 2005: 28-29).

Een bijkomstig probleem bij het bevorderen van samenwerking is dat je op deze manier ook de situatie krijgt van een *prisoner's dilemma*: de staten weten dat het loont wanneer iedereen samenwerkt. Echter, men weet niet van de ander in hoeverre en óf deze wil samenwerken. Wanneer vervolgens een staat besluit om niet mee te doen, heeft dat nadelen voor de andere landen, die wél bereid zijn geweest iets te doen en nu ook niet meer het beste resultaat kunnen bereiken. Uiteindelijk zal er daardoor helemaal geen samenwerking plaatsvinden (Shepsle & Bonchek, 1997).

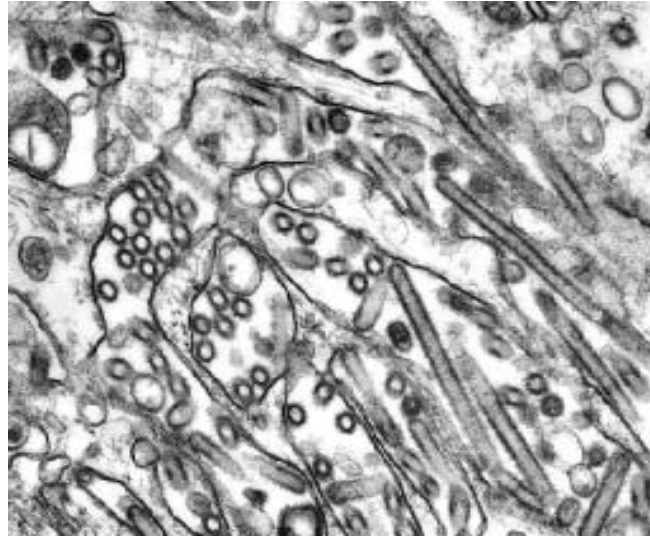
Om toch samenwerking te bewerkstelligen, is een institutionele structuur nodig, die landen dwingt of prikkelt om toch samen te werken. Bijvoorbeeld door het stellen van regels en sancties om coöperatie af te dwingen of te belonen (Shepsle & Bonchek, 1997; Allison & Zelikow, 1999: 33-36). Wanneer vervolgens deze samenwerking plaatsvindt, zullen er volgens Olsens's *Logic of Collective Action* voldoende prikkels voor de deelnemende landen moeten zijn om zich toch actief in te zetten binnen het samenwerkingsverband en geen *free-riders* gedrag te vertonen (waarbij landen passief meeprofiteren van de inspanningen van anderen) (Shepsle & Bonchek, 1997).

Momenteel zijn er weinig dwingende maatregelen voor landen om mee te werken aan het uitwisselen van informatie over vogelgriep of het gezamenlijk tegengaan van de verspreiding van het aviaire influenza. De *World Health Organization* (WHO) en andere VN-organisaties als de *Food*

and Agriculture Organization en de *World Organization for Animal Health* doen allen onderzoek naar de verspreiding van influenza, proberen landen voor te lichten over maatregelen die kunnen worden genomen en treden op als bemiddelaar bij vaccin-producenten. Het ontbreekt deze organisaties echter aan geld en middelen om ook te zorgen dat hun kennis op

de juiste manier kan worden geïmplementeerd (Garret, 2005: 22).

Daarbij zijn er landen die überhaupt niet willen meewerken aan verder onderzoek. Onlangs werden er bijvoorbeeld vogeltrek-onderzoekers van de VN geweigerd in Turkije, Tunesië, Iran, Soedan, Nigeria en Senegal, allen belangrijke overwinteringsplekken voor diverse eendensoorten. De landen waren bang voor handelsproblemen wanneer (nieuwe) gevallen van H5N1 zouden worden ontdekt (Luyendijk, 2006).

Het H5N1-virus onder de microscoop (de langwerpige en de ronde vormen op de foto).

Non-vaccinatiebeleid

W a n n e e r goedgecoördineerde

samenwerking uitblijft is een wereldwijde uitbraak onder mensen niet ondenkbaar en de gevolgen kunnen desastreus zijn.

Hoewel institutionele structuren ervoor kunnen zorgen dat samenwerking tussen landen wordt bewerkstelligd, kan het ook juist een belemmering zijn voor landen om preventieve maatregelen te nemen bij een uitbraak van een epidemie.

De Europese Unie voert waar het gaat om het bestrijden van epidemieën onder vee een zogeheten 'non-vaccinatiebeleid'. Dit houdt in dat dieren niet mogen worden ingeënt

tegen bepaalde influenza.

Wanneer er een ziekte uitbreekt, moeten de besmette dieren worden geruimd en eventueel ook omliggende boerderijen, om een verdere uitbraak te voorkomen.

Het idee achter het non-vaccinatiebeleid is dat het voor een harmonisering van E.U-

wetgeving zorgt en dat dierlijke producten kunnen worden geëxporteerd met een diergezondheidsstatus naar landen buiten de E.U. als Japan en de V.S. Daarbij speelt het veterinaire argument dat besmetting het best kan worden gesignaleerd wanneer dieren niet zijn gevaccineerd.

Zodoende zijn landen in het geval van besmetting genooddaakt hele boerderijen en duizenden dieren (preventief) te ruimen, iets dat vaak op protesten stuit vanwege ethische en economische bezwaren. De E.U. is onlangs soepeler geworden met dit beleid. Hobbypluimvee mag vrijwillig worden ingeënt tegen de vogelgriep. Commerciële pluimveehouderijen mogen hun dieren

"No nation can erect a fortress against influenza- not even world's wealthiest country"
-Laurie Garret (2005)-

echter nog niet inenten. Volgens deskundigen een loze beleidsaanpassing, ten eerste vanwege de vrijwilligheid en ten tweede omdat er geen garantie is dat ingeënt vee niet zal worden geruimd. Daarbij ziet men nog een belangrijke rol voor commerciële pluimvee- en veevoer bedrijven, omdat juist zij met hun transporten mogelijke dierziektes kunnen blijven verspreiden (Schreuder, 2006).

Pandemie: het doem-scenario

Op het moment dat er daadwerkelijk een pandemie uitbreekt zal volgens de deskundigen de chaos enorm zijn. Schattingen over het aantal mogelijke doden lopen uiteen van 150 miljoen, zoals dr. David Nabarro, de coördinator van influenza-ziekten bij de WHO verwacht (CNN.com, 2005), tot een meer 'positieve' kijk van circa 7 miljoen doden volgens

Pandemie: het doem-

ons eigen nationale pandemie-geweten, prof. dr. Albert (Ab) Osterhaus (2005: 419).

Het is moeilijk om adequaat in te springen op een pandemie. Er gaat bijvoorbeeld veel tijd verloren tussen het überhaupt signaleren en onderkennen van de ziekteverschijnselen en het vervolgens publiek maken van deze informatie. In de tussentijd kan de epidemie zich al in rap tempo hebben verspreid. Dan is het nog de hoop dat verdere besluitvorming over de te ondernemen actie in snel tempo kan plaatsvinden en hoe snel een mogelijk vaccin kan worden gemaakt en in welke hoeveelheden (Osterholm, 2005: 25-28).

Landen zullen zich nu al van tevoren moeten voorbereiden op een mogelijke uitbraak van een pandemie en zo ook al na te denken over mogelijke dilemma's. De hele economie en het openbare leven kan stil komen te liggen, omdat transport zoveel mogelijk wordt beperkt om verder verspreiding van het virus te voorkomen. Staten moeten daarom een soort van blauwdruk maken over hoe om te gaan met een pandemie. Hierin moeten de kernpunten van een samenleving worden betrokken, zodat actoren uit zowel de publieke als de private sector op elkaar kunnen inspelen en voorbereid zijn (Osterholm, 2005: 27, 30).

Het draait namelijk niet alleen om de noodzaak voor bijvoorbeeld vaccins. Mensen moeten kunnen worden voorzien in voedsel, medicijnen en drinkwater, ook al ligt veel transport stil. Grondstoffen voor producten moeten beschikbaar blijven. Denk bijvoorbeeld aan 'futiele' zaken als mondkapjes en andere huis-tuin-en-keuken medische producten. Ook hiervan kunnen tekorten komen, bijvoorbeeld alleen al door het feit dat de onderdelen van deze producten door verschillende producenten uit verschillende landen worden gemaakt en vervoer tussen deze landen beperkt zal zijn. Men moet hierbij rekening houden met het feit dat ondertussen een groot deel van de beroepsbevolking kan zijn getroffen door de epidemie en niet in staat zal zijn om bij te dragen aan productie of verspreiding van goederen (Osterholm, 2005: 32-34).

Momenteel zijn er slechts negen landen (waaronder

Nederland), waar influenza-vaccins kunnen worden geproduceerd. Slechts 12% van de wereldbevolking woont in deze landen. Dit brengt direct een ethisch-dilemma met zich mee. De vraag is immers in hoeverre deze landen in staat zullen zijn voldoende vaccins te produceren en óf deze landen ook bereid zullen zijn de vaccins te delen met andere landen. Daarbij komt ook nog eens het punt, dat men misschien wel in staat zal zijn om snel een vaccin te maken en in grote hoeveelheden, maar dat er te weinig tijd is om het medicijn goed te testen en te controleren. Zodoende bestaat er het gevaar dat het vaccin ernstige bijwerkingen kan gaan geven, waardoor er alsnog vele slachtoffers zullen vallen.

Of landen daadwerkelijk voldoende voorzorgsmaatregelen zullen nemen is de vraag. In het verleden hebben landen ook al bij mogelijke pandemieën hoge kosten gemaakt door het aanleggen van voorraden of het investeren in bepaalde vaccins. Achteraf bleek echter alles voor niets, maar was al het geld reeds uitgegeven (Garret, 2005: 8-10).

Maar zoals het spreekwoord zegt: "voorkomen is beter dan genezen".

Het is in deze de hoop dat het niet zal leiden tot een pandemie, maar landen zullen hier wel ter dege rekening mee moeten houden en zichzelf hier ook op moeten voorbereiden.

Eindnoten:

¹Niet te verwarren met de bijnaam Pandemos van de Griekse godin van de (lichamelijk) liefde Aphrodite. Onder deze *nickname* stond zij namelijk bekend als de godin van de prostituees. Dit kwam omdat de Atheense dichter en politicus Solon in de 6^e eeuw v. Chr. een tempel ter ere van Aphrodite Pandemos ('Aphrodite van het gehele volk') had opgericht, alwaar prostitutie mocht plaatsvinden. Zo hoopte hij dat de mannelijke bevolking zich niet zou vergrijpen aan andere vrouwen.

²Om te onderzoeken hoe snel een epidemie kan verspreiden hebben onderzoekers in 1998 de site www.wheresgeorge.com opgericht, waarmee ze de geografische verspreiding van Dollar-biljetten (en daarmee epidemieën) via mensen wilden registreren. Hiervoor is een groot aantal bankbiljetten gemerkt met een 'Where's George?'-stempel en in omloop gebracht. Wie zo'n gemerkt biljet ontving, kon zijn huidige locatie via de website registreren en het bankbiljet vervolgens weer in omloop brengen (Hamme, 2006).

Geraadpleegde Literatuur

- Allison G. en Zelikow, P. (1999), *Essence of Decision; Explaining the Cuban Missile Crisis, Second Edition*, New York: Longman.
- CNN.com (2005), *U.N. backs off 150m flu deaths (30 september 2005)*, op: <http://edition.cnn.com/2005/WORLD/asiapcf/09/30/birdflu.un/index.html> (bezoekt op 6 juni 2006).
- Fouchier, R., T. Kuiken, G. Rimmelzwaan en A. Osterhaus (2005), *Global task force for influenza*, *Nature* vol. 435, pp. 419-420.
- Garret, L. (2005), *The next pandemic?*, *Foreign Affairs* vol. 84 (4), pp. 3-23.
- Hamme, F van (2006), *Het Reisvirus van George*, *De Tijd*, 30 januari.
- Howlett, M. en M. Ramesh (2003), *Studying Public Policy. Policy Cycles and Policy Subsystems (second edition)*, Ontario: Oxford University Press Canada.
- Luyendijk, W. (2006), *Onderzoek trekvogels gehinderd; Zes landen weigeren tests*, *NRC Handelsblad*, 3 maart.
- NRC Handelsblad (2006), *Zwanen brengen griepvirus; Trekvogels raken steeds meer verdacht*, 13 februari.
- Osterholm, M.T. (2005), *Preparing for the next pandemic*, *Foreign Affairs* vol. 84 (4), pp.24-37.
- Schreuder, A. (2005), 'Vrijwillig je kippen inenten is een lachertje'; *Dierenarts hekelt het vaccinatiebeleid bij vogelgriep van minister Veerman*, *NRC Handelsblad*, 21 maart.

Een wolf in ambtskleding?

Het gedrag van functionarissen binnen het openbare bestuur staat de laatste tijd weer in de 'spotlights'. Het begon allemaal met een beschonken burgemeester. Deze 'burgermoeder' gaf even het slechte voorbeeld door onder invloed te rijden naar haar werk, terwijl ze dezelfde avond nog vergaderingen op de agenda had staan. Later stonden de kranten vol met de verhalen over een topfiguur binnen het openbaar ministerie. Deze flamboyante procureur-generaal reed vaak met te hoge snelheden en maakte daarbij graag onterecht gebruik van een sirene om zo vroeg thuis of op tijd op het werk te zijn. Daarbij liet hij zijn chauffeur onterecht een politie-uniform dragen om alles nog geloofwaardiger over te laten komen.

Wat mij echter het meest schokte de afgelopen tijd was het verhaal rond Adriaan G. In een uitzending van Peter R. de Vries werd duidelijk wat deze politieagent voor elkaar heeft gespeeld de afgelopen jaren. De woon- en werkplaats van Adriaan G. is een rustiek oord waar (gefortuneerde) ouderen genieten van een verdiend pensioen. Ook in deze rustieke omgeving gebeuren echter wel eens zaken waarbij men de politie nodig heeft. Gelukkig hadden ze dan de beschikking over politieagent Adriaan G. Deze functionaris was altijd bereid te helpen bij het doen van een aangifte en ging voor uitzonderingsgevallen zelfs naar het huis van mensen die wat moeilijker ter been waren. Opvallend was wel dat deze uitzonderingsgevallen alleenstaande rijke weduwen betroffen. Later bleek dat de relatie tussen deze weduwen en de politieagent zo ver uitgegroeid was dat de vrouwen wilden dat deze diender hun erfenissen verdeelde en daarbij ook zelf een aardig deel van de erfenis kon opstrijken. Zo kon een eenvoudige diender zich ontwikkelen tot een vermogend persoon.

Dit is uiteraard een simplistische afspiegeling van het hele verhaal. Adriaan G. 'verdiende' de vriendschap ook door bezoeken aan de vrouwen en de vrouw van Adriaan G. verzorgde de vrouwen ook wanneer dit nodig was. Het leek een mooi geval van mantelzorg. Helaas zorgen verdachte omstandigheden (uitdroging, uitputting) rond de dood van de gefortuneerde vrouwen voor de nodige twijfels. Ook de manier waarop Adriaan G. de familie van de vrouwen 'buitenspel' zette, roept de nodige vragen op. De familie werd bijvoorbeeld niet eens op de hoogte gesteld van de begrafenis. Dit heeft uiteindelijk gezorgd voor een onderzoek van Peter R. de Vries en het eindoordeel in deze zaak is nog niet gevallen.

De casus lijkt zich vooral af te spelen rond de vraag of iemand met een bepaalde status misbruik mag maken van zijn machtspositie. De oude vrouwen hadden een ongekend vertrouwen in de agent en gaven hem de bevoegdheid om de erfenissen te verdelen. Ze lieten hun testament snel weer veranderen in die zin dat nu ook een aanzienlijk deel van de erfenis naar de agent ging. Op een of andere manier was het hem gelukt om de familie te vervangen en wisten de vrouwen zeker dat deze diender op een verantwoorde wijze zou zorgen voor de nagedachtenis aan deze vrouwen.

Dit beeld is nauw verbonden met het beeld omtrent de politie dat vooral bij ouderen bestaat. Deze generatie heeft nog een groot ontzag voor het gezag en ziet het gezag als een geheel van verantwoorde, ethische personen. Adriaan G. lijkt hier

slim op in gespeeld te hebben. Hij won het vertrouwen door in het begin aangiftes af te nemen bij de vrouwen thuis. Later ging hij sporadisch langs om gewoon even te kijken hoe het de vrouwen verging om uiteindelijk later dagelijks langs te komen en de vrouwen te verzorgen. In die tussentijd was hij in het testament terechtgekomen om uiteindelijk uit te groeien tot de grootste 'profiteur' van het aanstaande overlijden van de vrouwen.

Ethische kwesties leken zich vaak rond de 'publieke' rol van ambtenaren af te spelen. Iemand krijgt vanwege zijn functie 'smeergelden' aangeboden omdat hij vanuit zijn functie iets kan betekenen voor de ander. De bovenstaande casus bewijst echter dat men vanuit zijn 'publieke' rol ook een 'private' rol kan gaan spelen in het leven van een ander. Deze ander veronderstelt dan dat iemand deze 'private' rol vervult volgens de normen van zijn 'publieke' rol. Helaas blijken deze publieke weldoeners soms slechts een 'wolf in ambtskleding' en zijn ze uit op eigenbelang.

Misschien kan deze zaak een bepaalde ontwikkeling 'triggeren' die ervoor zorgt dat 'goedgelovige' burgers een prooi worden voor deze 'wolven in ambtskleding'. Uiteraard moet opgemerkt worden dat het onderzoek rond Adriaan G. nog lopende is en daarom kan het gewoon zijn dat deze diender uit medemenselijkheid heeft gehandeld. Toch maakt de zaak wel duidelijk dat burgers bepaalde publieke ambtsdragers uitzonderlijke krachten kunnen toedichten en dienen daarom beschermd te worden wanneer deze ambtsdragers toch ook maar doodgewone mensen blijken

Kyoto and the challenge of real-time policy

The nuanced reality behind sustainability

by Matthew Tinnemans

Optimists have called the Kyoto Protocol a historical document while skeptics have called it inevitability. But in the end any way you look at this document it means an added dimension to political and commercial dynamics. One however which has important implications if wrongly understood or interpreted. This is truly one of the difficult sides to Kyoto and policies on sustainability, the questions are diverse and its reality all but simple, but wrong policy could maybe 'not' be overturned.

The international stage of Kyoto and sustainability as a whole consists of many players and every player has his or her own rules and agenda. All these parties, on top of this, also use different tools and put different emphasis on the possibilities of international and national law, police force, scientists and media. Governments, multinationals, environmental organizations and local communities all have different views on 'sustainability'; and all are employing different strategies to achieve their objective. The overall picture, everybody is trying to get 'their' perfect deal on sustainability, the word 'sustainability' is as fluid as it is concrete.

This diversity distracts strangely enough from the pragmatic simplicity of the word sustainability, 'the possibility and requirements for sustaining something'. For example, the profit margin of a company or the percentage of rainforest on the planet. The government of The Netherlands for instance would see it as keeping the figures of national income and expenses balanced (and at best making some profit for future investment) while ideally organizing infrastructure and culture in accordance with the majority vote. In the case of a commercial multinational, profits and keeping investors satisfied would come closer to their pragmatic view of sustainability. Local communities would then maybe see their sustainability goal as something relating to everyday local life such as keeping the air, water and soil clean and public services (like a hospital, school and doctors) within reach. And environmental organizations would almost per definition see sustainability as relating to halting environmental degradation.

Away from this linguistic and pragmatic approach the word sustainability has however become attached to resources and environment issues. Even commercial multinationals like BP and Unilever have connected sustainability (besides human rights) with resources and environment policy. Although that the 'how' of this transition is a diverse and nuanced question

“Even commercial multinationals like BP and Unilever have connected sustainability with resources and environment policy.”

some historical significance might be placed on the actions of the UN general assembly. The first important action being the 1972 Stockholm conference on

the Human Environment, setting the stage by outlining the basics for that which after the 1992 Rio conference became known as Agenda 21. The establishing of this basic document and the legal empowerment, through more than 172 signatures in Rio, is that which together with the Johannesburg (2002) conference has probably created the most powerful image of what sustainability is. Every signature also meant an increase in policies and documents which connected sustainability with resources and environment, further increasing the possibility of such a transition of the meaning of sustainability.

With the establishment of the Kyoto Protocol and institutes, policies and documents with the heading 'sustainable development' there however is also the danger of a distorted representation of the realities behind this 'new' sustainability. Documents such as the UN 'Agenda 21', and also the recent gauntlet of establishing sustainability policies in the commercial sector, draws an image of willingness and change. This however must be nuanced for the sake of sustainability. Even though that 'sustainability' for many has become synonymous for resource and environment policy, the reality is still marked by commercial and political pragmatism. A pragmatism which in fact is holding back any significant change in regards to sustainability in environment and resource policy. The nuance on sustainability, which only reality seems to bring, became clear to me when I was

confronted with the environmental devastation done by commercial and governmental organizations; that claimed and claim to be dedicated to sustainability.

Visiting the state Tasmania in Australia, January 2005, I was confronted with the results of a logging technique called clear-felling. I think that the image would have convinced many readers of the need for nuance when talking about sustainability. Before me I saw a patch the size of a soccer field filled with charcoaled fragments, remainders of what was once a diverse ecosystem. This I discovered later was the residue of the commercial activities of Forestry Tasmania (the state government forest division) and Gunns Ltd. (a multinational with vast interests in the logging industry). Through research I discovered that after the logging they had used napalm to scorch the place in the hope of stimulating natural regeneration of the eucalyptus tree. They furthermore had used poison to kill straying wildlife, with the idea that the area could then regenerate itself without wildlife eating the young plants.

To clarify the diversity of sustainability somewhat one only has to look at the tools used by the Wilderness Society Australia and Gunns Ltd. The Wilderness Society Australia has mainly used public campaigns to protect the old growth of Tasmania, while Gunns Ltd. recently (on top of their practions) has opted for legal action as tool for fighting the Wilderness Society actions - claiming 6.3 million in losses in the Gunns 20 case.

These examples leads one to suspect that each of the organizations involved adheres to a different view of sustainability and sustainable development. To illustrate,

one can find statements of Forestry Tasmania placing emphasis on the amount of reserves they have established and the economical gains and history of logging in the area. While the Wilderness Society places emphasis on that which Forestry Tasmania are destroying and the alternatives for economical exploitation of the Styx.

Unfortunately this is not a unique Australian way of interpreting 'sustainability' for there are similarities with the Dutch Betuwelijn case. It was in that case also a government dedicated to sustainability which allowed destruction of one of the few patches of Dutch nature to build a commercial alternative transport route - which ended up costing four times as much as the estimated budget and which according to the CPB was unnecessary. And here to it were environmental activists (seeing there 'sustainability' endangered) who squatted the houses and patches of land under threat.

Documents sometimes give a simplified image of a diverse question and topic (such as sustainability) which in real-time has many nuances. But although that this 'blind spot' is generally accepted in the field of politics, it is also one of the biggest threats to the environment, the climate and eventually the circumstances of life as we know it. Only

“Through research I discovered that after the logging they had used napalm to scorch the place in the hope of stimulating natural regeneration of the eucalyptus tree.”

awareness of the nuance of the reality connected to topics of policy relating to sustainability (and managers understanding their influence) can hold us back from that which some have

already coined the proverbial tipping point.

*M.Tinnemans
Sydney, 15 February 2005*

E-mail:

MTinnemans@student.ru.nl

Wie niet werkt...?

door Marieke Vennevertloo

Is het rechtvaardig dat iemand met een universitaire opleiding veel meer verdient dan iemand met slechts een VMBO-diploma? Of is het rechtvaardig dat iemand toevallig heel goed kan voetballen en met dat talent miljonair kan worden? Je zou de vraag ook om kunnen draaien: is het onrechtvaardig dat iemand met een chronische ziekte arm is, omdat hij niet kan werken? De laatste vraag zullen veel mensen intuïtief met 'ja' beantwoorden, omdat 'hij er toch niks aan kan doen dat hij ziek is'. Over de eerste twee vragen zal waarschijnlijk langer gediscussieerd worden.

Uit deze vragen komt wel naar voren dat mensen worden geboren met verschillende talenten en gebreken. Hoe ga je als overheid om met deze verschillen tussen mensen? Dien je er als overheid zorg voor te dragen dat mensen niet beneden een bestaansminimum komen, of is dat de eigen verantwoordelijkheid van mensen? En wat doe je met mensen die wel kunnen werken, maar het gewoon niet willen? Kortom: wat zijn de vereisten voor een rechtvaardige samenleving?

“Wat zijn de vereisten voor een rechtvaardige samenleving?”

Om deze vragen te kunnen beantwoorden zal ik allereerst de ideeën Rawls en Nozick met elkaar vergelijken, omdat zij heel verschillende ideeën hadden over dit vraagstuk. Aan de hand van de denkbeelden van deze twee filosofen zal ik vervolgens een antwoord proberen te formuleren op de vragen.

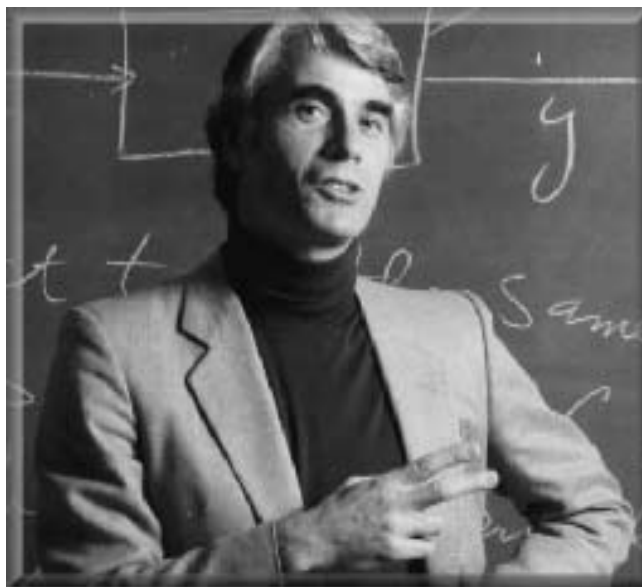
In Rawls' *A Theory of Justice* (1971) is rechtvaardigheid het centrale uitgangspunt. Mensen zijn volgens hem zelf verantwoordelijk voor de keuzes die zij maken in hun leven. Echter, om je leven in te kunnen richten zoals jij dat wilt, heb je bepaalde primaire goederen nodig. Het probleem is echter dat deze primaire goederen schaars zijn. Voor een rechtvaardige verdeling maakt Rawls gebruik van het *difference principle*. Dit principe houdt in dat de hogere verwachtingen van de beter gesitueerden enkel en alleen gerechtvaardigd zijn als ze in dienst staan van een systeem dat de verwachtingen van de verwachtingen van de minder gesitueerden van de samenleving verbeteren. Het uitgangspunt hierbij is een raamwerk van instituties op basis van gelijke vrijheid en gelijke kansen. Dit klinkt nogal vaag, maar wat Rawls bedoelt is dat de keuzes die mensen maken in het leven niet bepaald moeten worden door verschillen in sociale omstandigheden waar mensen niets aan kunnen doen, en door aangeboren verschillen.

Hiermee is echter nog niet de vraag beantwoord hoe de rechtvaardige verdeling tot stand komt. De theorie van Rawls is een sociaal contract-theorie. Net als bij andere sociaal contract-theorieën gaat hij uit van een oorspronkelijke situatie, waarin de samenleving van de grond af wordt opgebouwd. Mensen zijn in deze oorspronkelijke situatie rationeel en rechtvaardig, maar zijn verscholen achter een *veil of ignorance*. Zij zijn niet op de hoogte van hun geslacht, hun sociale status, hun talenten, kortom: van hun natuurlijke

begaafdheden. In deze situatie, aldus Rawls, kiezen mensen dan voor beginselen die voor iedereen gelijke kansen garanderen, en daarmee een rechtvaardige verdeling van primaire goederen.

Het sociaal contract is echter geen eindpunt in de theorie van Rawls. De uitkomsten van het experiment kunnen worden vastgelegd in maatschappelijke instituties. Mensen kunnen niet gedwongen zich te houden aan het sociaal contract door middel van deze instituties, maar ze maken de verdeling van primaire goederen wel eenvoudiger. Het van belang in het oog te houden dat het sociaal contract geen daadwerkelijk bestaand contract is, maar een *hypothetisch* contract, een manier van denken om tot een rechtvaardige verdeling te komen. Mensen zijn dan zelf in staat om keuzes te maken, en daarmee zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor hun keuzes.

Het antwoord op *A Theory of Justice* kwam van Nozick, die in *Anarchy, State and Utopia* (1974) pleit voor absolute vrijheid van het individu. Iedereen moet volledig vrij zijn om te doen of te laten wat hij wil, zolang de persoon of het eigendom van iemand anders niet met geweld worden aangetast. Een herverdeling van primaire goederen, zoals Rawls voorstelt, is absoluut onmogelijk in het geval van Nozick. Een persoon heeft de absolute zelfbeschikking over zijn eigen lichaam en het recht om eigendom te verwerven door gebruik te maken

Robert Nozick

van de capaciteiten van het eigen lichaam. In de inleiding heb ik me al afgevraagd of het rechtvaardig is dat iemand die toevallig goed kan voetballen, ontzettend veel geld kan verdienen. Iemand die wel graag voetbalt, maar nou eenmaal minder talent heeft, zal nooit zoveel geld kunnen verdienen met voetballen. Nozick zelf geeft het voorbeeld van Wilt Chamberlain, een beroemde en vooral rijke basketbalspeler in de jaren zestig. De rijkdom van Chamberlain is volkomen gerechtvaardigd, aldus Nozick, omdat zijn basketbaltalent zijn eigendom is, en dat zijn spel zijn manier is om eigendom (geld) te verwerven. Nozick voegt daar nog aan toe dat zijn fans vrijwillig geld betalen om hem te zien spelen.

De uitkomst, dat wil in dit geval zeggen de rijkdom van Chamberlain, is rechtvaardig omdat de manier waarop de rijkdom tot stand is gekomen rechtvaardig is: *whatever arises from a just situation is at itself just*. Dit is een essentieel verschil met Rawls: voor Rawls wordt rechtvaardigheid bepaald door toetsing aan het vooraf gestelde kansengelijkheidsprincipe, en niet door de manier waarop rechtvaardigheid tot stand komt.

Uit de absolute vrijheid van het individu vloeit voort dat de handelingen van mensen onderling gebaseerd moeten zijn op vrijwilligheid. Elke regulering van de overheid die niet gericht is op bescherming van persoon en eigendom, is een ongeoorloofde inbreuk op de vrijheid van mensen. Dit maakt het heffen van belastingen bijvoorbeeld vrijwel onmogelijk, omdat hiermee het eigendom van iemand anders met geweld wordt aangetast. Belastingen worden immers niet vrijwillig afgestaan.

Zowel de theorie van Rawls als die van Nozick roepen een aantal vragen op. Rawls idee van kanselijkheid zal waarschijnlijk ondersteund worden door de zwakkeren in de samenleving, want zij zullen er per definitie op vooruit gaan. Mensen hebben geen automatisch recht op vruchtgebruik van hun bovenmatige talenten. Dat lijkt een rechtvaardig principe, maar waarom hebben de zwakkeren dan wél recht op dat vruchtgebruik? Getalenteerde mensen worden op die manier 'slaaf van hun eigen talent'. Nozick geeft in zijn theorie een oplossing voor dit probleem. Daarnaast beperkt Rawls zich tot sociale en economische gelijkheid. Zijn theorie is gericht op herverdeling van de aanwezige primaire goederen, maar houdt geen rekening met de afwezigheid van primaire goederen. Hij is daarmee niet trouw aan zijn eigen intuïtieve kanselijkheid. Dit gemis is overigens wel verklaarbaar: natuurlijke primaire goederen, zoals gezondheid, zijn immers niet te herverdelen. Een ander kritiekpunt op Rawls is dat hij onvoldoende aandacht heeft voor eigen verantwoordelijkheid. Zijn toepassing van kanselijkheid is ongevoelig voor individuele omstandigheden, primaire goederen worden altijd herverdeeld.

Dit wringt enigszins met de opvatting dat de herverdeling van primaire goederen moet ervoor zorgen dat mensen hun eigen leven gaan registreren.

De voornaamste kritiek op Nozick is dat ook hij te weinig rekening houdt met de afwezigheid van eigendom. Hoewel veel mensen zich kunnen vinden in het idee dat je eigenaar bent van je lichaam en arbeid, wordt ook hier geen oplossing gegeven voor de afwezigheid van talenten, zoals een handicap. Dit gegeven stuit veel mensen moreel gezien tegen de borst.

John Rawls

Het is al met al beslist niet eenvoudig om een antwoord te formuleren op de vragen die ik heb gesteld in de inleiding. Rawls en Nozick hebben ieder heel verschillende ideeën over het fenomeen 'rechtvaardige samenleving'. Het belangrijkste verschil zit in de uitgangspunten. Voor Rawls is dat gelijkheid, en voor Nozick vrijheid. Dit verschil maakt het al lastig om uitspraken te kunnen doen over de rechtvaardige samenleving, omdat het er maar net vanaf hangt welk principe je belangrijker vindt.

Hoewel er weinig valt aan te merken op de argumentatie van Nozick, blijft het op

grond van Rawls' argumentatie onverklaarbaar waarom iemand bevoorrecht is door zijn geboorte. Wie de pech heeft in een lage sociale klasse of in slechte gezondheid geboren te worden, mag daarvoor niet gestraft worden, aldus Rawls. Dit komt overeen met de reactie van de mensen op de zieke

die arm is in de inleiding. De reactie is gebaseerd op een gevoel van mensen, maar dat betekent niet dat rechtvaardigheid louter gebaseerd is op emotie. Rawls geeft namelijk een rationele argumentatie.

Desalniettemin is het voor een samenleving van belang dat er enigszins overeenstemming

bestaat over rechtvaardigheid. Er moet immers samen geleefd worden, en dat gaat beter als er enige overeenstemming bestaat over het rechtvaardigheidsprincipe.

Geraadpleegde literatuur

Eigen aantekeningen en opdrachten van de collegereeks Hedendaagse politieke filosofie 2005-2006. Docent: B.J.E. Verbeek, faculteit Wijsbegeerte van de Universiteit Leiden.

Nozick, R. (1974), *Anarchy, State and Utopia*. Blackwell Publishers.

Rawls, J. (1971), *A Theory of Justice*. Cambridge Massachusetts: The Belknap Press Of Harvard University Press.

InHousedag Accenture

door Wieke Pot

Op 9 juni, even voor de hertentamens was er nog tijd voor een laatste excursie voor de zomer. En niet zomaar eentje, het betrof een InHousedag bij Accenture, een bedrijf dat zichzelf onderscheidt op terreinen als Management Consulting, Technology Services en Outsourcing. De naam Accenture is overigens ontstaan met behulp van een prijsvraag, het staat voor 'Accent on your Future'. Deze naam werd in 2001 aan het bedrijf gegeven.

Het programma van deze dag bestond uit een ontvangst met lunch, een presentatie over Accenture zelf en werken bij Accenture, de behandeling van een casus en, niet onbelangrijk, een heuse vrijdagmiddagborrel.

Jerry Woudstra trapte af met een inleiding over Accenture. Accenture is een bedrijf met 137 kantoren in 48 landen, waarmee ze IBM evenaren. In totaal werken er 123.000 medewerkers, waarvan 1.750 in Nederland. Dit aantal bestaat voornamelijk uit academici. De gemiddelde leeftijd is 32, wat natuurlijk zeer laag is. Dit heeft mede te maken met de

snelle doorgroeimogelijkheden die Woudstra even later uiteenzette. Accenture is actief op verschillende terreinen. Onder hun klanten behoren ondermeer verzekeraars, ministeries, electronicabedrijven, transportondernemingen en energiemaatschappen. De drie werkgebieden consulting, technology en outsourcing worden in ieder project opgenomen. Het doel van deze projecten is om klanten helpen beter te worden: 'High performance. Delivered.'

De soorten loopbanen verschillen van consultants (generalisten) tot experts. Verder is het een vrij platte organisatie, de consultancy kent bijvoorbeeld slechts vijf hiërarchische niveaus. Het loopbaantraject bij Accenture op dit gebied, is vrij strak: men begint als *junior consultant*, waarbij zeer intensief in je wordt geïnvesteerd. Zo wordt je geplaatst op verschillende projecten om zo veel mogelijk ervaring op te doen en is er voor nieuwkomers een totaal van 160 uur (4 weken) aan training per jaar beschikbaar en een mentor die je begeleidt. De volgende stap volgt na 2 à 3 jaar met *consultant*, wat in feite een soort projectmanager is. Hierna wordt men van *manager*, *senior manager* om uiteindelijk na een periode van gemiddeld 11 jaar en goed presteren, terecht te komen op de positie van *senior executive* oftewel partner. Om aan de slag te kunnen bij Accenture ga je een sollicitatietraject in waarbij je allereerst geselecteerd wordt op basis van je brief, cv en cijferlijst, en vervolgens een casus met stoomdiagrammen voor de kiezen krijgt plus een gesprek met een manager. Daarna volgen bij positief resultaat, een tweede en derde gesprek met respectievelijk een manager en een partner. Dit traject kun je ook in één dag doorlopen tijdens de zogenaamde *Job Days* van Accenture. Voorwaarde is verder wel dat je enige affiniteit hebt met technologie, de

projecten zijn grotendeels it-gedreven.

Al met al is Accenture een vrij Amerikaans ingesteld bedrijf, met een echte 24/7 - bedrijfscultuur. Een tekortkoming is wellicht de man - vrouwverdeling, die momenteel gesteld op 70:30. Tijdens de borrel was hier overigens vrij weinig van te merken.

Na afloop van deze introductie, die vooral de positieve aspecten van Accenture besprak, was het tijd om aan het werk te worden gezet. We kregen eerst een korte uitleg van de casus die we zouden behandelen die middag. Het betrof het ontwikkelen van een website voor de opzet van 'Airport City' Schiphol. Hierbij moesten we zo goed mogelijk nagaan wie de klanten van Schiphol zijn en wat hun behoeften zijn in de context van de te ontwikkelen website met eventuele extra diensten. Dit gebeurde tijdens de brainstormsessie. Na afloop hiervan werden de resultaten kort samengevat door Willem Otten, één van de casusbegeleiders. Vervolgens kregen we een dossier in handen met achtergrondinformatie en werden we verdeeld in drie groepen die zich ieder op een ander onderdeel van het uiteindelijke plan zouden werpen. Het doel was natuurlijk met dit plan van aanpak én uitwerking Schiphol te overtuigen Accenture in te huren om de website te ontwikkelen en daarmee een grotere winst te boeken.

Tiger Woods: het gezicht van Accenture in de Verenigde

De presentatie na afloop van de drie groepen leverde leuke discussies op. De begeleiders hadden alleen graag gezien dat de groepen wat meer samenwerkten en onderling informatie hadden uitgewisseld. Er moest kortom meer onderhandeld worden en overleg gepleegd, zoals het er ook in werkelijkheid aan zou gaan. Men moest ten slotte weten of

het nuttig was extra diensten digitaal aan te bieden eer men deze plannen zou gaan uitwerken. Gelukkig waren de juiste keuzes gemaakt en sloten de drie groepen en hun ideeën als een logisch geheel op elkaar aan. Tijdens de afsluiting van dit onderdeel en na de feedback was er tijd voor wat vragen, die al veel aan bod waren gekomen tijdens het werken aan de casus, en het invullen van evaluatieformulieren. En toen was het moment aangebroken ons over te geven aan het 'vrijdagmiddaggevoel' met een vrijdagmiddagborrel zoals Accenture die wekelijks kent. Grappig detail is dat

er die dag opvallend veel werknemers zijn die op die dag opeens op kantoor opduiken om bijvoorbeeld aan een rapport te gaan werken.

De borrel op het terras gaf ons de kans ook met andere mensen te praten en een volledig beeld van Accenture te vormen. Natuurlijk werd er op het terras af en toe ook opzij gekeken naar het scherm waarop het WK te zien was, Accenture probeert zelfs tijdens de borrel in de behoeften van haar werknemers te voorzien.

Wieke Pot is commissaris Acquisitie en Promotie in het B.I.L.-bestuur 2005 - 2006.

Agenda

12 en 13 augustus

EersteJaarsWeekend in Reeuwijk

23 t/m 30 augustus

Lange Buitenlandse Reis naar Dublin en Belfast

4 september

Opening Academische Jaar

5 en 6 september

Boekverkoop eerste blok, eerste semester.

12 september

Presentatie B.E.L.-gids.

13 september

B.I.L.-diner in de Hardans (Den Haag).

19 september

Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering, vanaf 19.00 uur in Etablissement Einstein (Nieuwe Rijn 19). Tijdens deze vergadering zal het bestuur 2005 - 2006 gewisseld worden.

21 september

Bedrijvenborrel BMC, 17.00 uur in Einstein

28 september

B.I.L.-bedrijvendag met een uitgebreide lunch en workshops met diverse bedrijven en

Prikbord

*** Indien je in het collegejaar 2006-2007 geen lid meer wilt zijn van de B.I.L., dien je dit schriftelijk of per e-mail kenbaar te maken **vóór 1 augustus 2006:**

B.I.L.

Wassenaarseweg 52

Postbus 9555

2300 RB Leiden

*** Adreswijzigingen kun je ook doorgeven op het bovenstaande adres.

*** De B.I.L. is altijd op zoek naar goede samenvattingen. Als je nog een goed uittreksel hebt liggen, kun je die opsturen naar de B.I.L. Hier staat een kleine vergoeding tegenover.

*** Het kandidaatsbestuur 2006 - 2007 is als volgt samengesteld:

Govert van Gorcum: Voorzitter, Commisaris Almanak & ICT

Ruben Libgott: Secretaris en Commissaris BB

Iy-Ling Hsu: Penningmeester

Josien de Reuver: Commissaris Onderwijs

Mehtap Karasu: Commissaris Activiteiten

Femmy Elderhuis: Commissaris Acquisitie en promotie

EINSTEIN

TERRAS-EETCAFÉ-BAR

Nieuwe Rijn 19
2312 JC Leiden
tel. 071-5135370

Afgestudeerden van Bestuurskunde in Leiden

Special:

Voor deze BB is een speciaal katern gewijd aan de personen die de afgelopen jaren bij bestuurskunde zijn afgestudeerd. Leidse bestuurskundigen komen op uiteenlopende plaatsen terecht. Te denken valt aan ministeries, gemeentes, adviesbureaus, maar ook ambassades en in de politiek. Zo werd Melanie Schultz van Haegen staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat in het kabinet Balkenende I en II en is Sander Dekker sinds enkele maanden wethouder in Den Haag.

Speciaal voor alle afgestudeerde bestuurskundigen biedt de B.I.L. sinds 2005 het alumniidmaatschap aan.

Bestuurskunde & loopbaan

Plaatsen waar afgestudeerde bestuurskundigen zoal terecht komen.

Waar komen afgestudeerde bestuurskundigen zoal terecht? Gemeentes, ministeries en adviesbureaus zijn veel genoemde werkgevers. De redactie van de BB ging op onderzoek uit. Drie alumni - werkzaam respectievelijk bij de overheid, de consultancy en in de wetenschap - werden gevraagd naar het werk dat zij nu doen en hoe zij terugkijken op hun studietijd.

Van Gebouw 5 naar de Niger Delta

Abuja, 7 Juni 2006

De problematiek rond mevrouw Magan en het leiderschap van de VVD lijkt ver weg als de Nederlandse Ambassade in Nigeria wederom in paraatheid wordt gebracht voor de zoveelste gijzelingsactie in de Niger Delta. Tien personen, werkzaam op een boorplatform 60 kilometer uit de kust, zijn meegenomen naar het vasteland en worden op een onbekende plek vastgehouden. Overleg op de Ambassade over de diverse crises in Nigeria is bijna routine in een land dat geplaagd wordt door economisch, religieus/ etnisch en politiek geweld. Daarbij zorgt een falende infrastructuur voor onverwachte uitdagingen, aangezien het de grootste bevolkingsgroep van Afrika herbergt. Eén op de vier Afrikanen is Nigeriaan en speelt in deze in aantallen een cruciale rol in het kader van initiatieven van de internationale gemeenschap daar waar het gaat over armoedebestrijding. Nooit gedacht dat de studie Bestuurskunde mij tot in West Afrika zou brengen en dat de praktijk zichtbaar terug te leiden is naar abstracte theorieën over o.a. crisismanagement en internationale betrekkingen.

In 1995 gleden mijn gedachte al hangend boven mijn studieboeken veelvuldig weg. Problematisch was de relatie tussen de theorie en de tot dan toe volledig onbekende praktijk. Dit mede omdat mijn ervaring met de overheid letterlijk niet verder ging dan het paspoortloket. Daarbij

waren het aantal werkcolleges beperkt. De gelegenheid tot nevenactiviteiten was gelukkig ruimschoots aanwezig. Het participeren in activiteiten voortkomend uit de in die tijd nog jonge studievereniging B.I.L., was naast het genieten van de verschillende bartafels, een leuke afwisseling. Het uiteindelijk medeverantwoordelijkheid nemen door met een groep gelijkgezinde een bestuur op te zetten was een goede leerschool en leverde een interessant netwerk met bijvoorbeeld andere universiteiten op.

Ondanks de studiedruk kan dan ook niet genoeg benadrukt worden dat het ontplooiën van nevenactiviteiten, hetzij in een studievereniging of studentenvereniging, belangrijk is. Het geeft naast de theoretische kennis een belangrijke basis om de in de werving en selectie trajecten genoemde competenties en ervaring te ontwikkelen. Werkervaringsstages, bijvoorbeeld in de zomermaanden, zijn hierop een belangrijke aanvulling en een goede opstap naar verdere carrièremogelijkheden. Ook het Ministerie van Buitenlandse Zaken biedt deze mogelijkheid. Voor wie zijn horizon letterlijk wil verbreden en het Nederlandse buitenlands beleid in de praktijk wil zien kan meer informatie verkrijgen over vacatures en stageplekken via www.minbuza.nl.

Ard van der Vorst

Ard-vander.vorst@minbuza.nl

CV samenvatting

Ard M.M. van der Vorst (Breda, 1969)

1989 Bestuurskunde, Rijksuniversiteit Leiden

1992 Penningmeester B.I.L.-bestuur

1995 Stage Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging Verenigde Naties, New York

1996 Afgestudeerd Bestuurskunde-Politiek Bestuurlijk management, Rijksuniversiteit Leiden

1997 Beleidsmedewerker Directie Verenigde Naties, Ministerie van Buitenlandse Zaken

1998 Coördinator Programma Multilateraal Assistent Deskundigen Programma

2000 Plaatsvervangend Chef de Poste Tirana - Albanië

2003 Plaatsvervangend Chef de Poste Abuja - Nigeria.

2006 (september) Politiek Coördinator Westelijk Balkan - Ministerie van Buitenlandse Zaken

Uitdagingen en ergernissen

Van Leiden en de B.I.L. nam ik vijf jaar geleden afscheid. Best een mooi moment nu dus om eens terug te kijken. Welke ervaringen heeft deze bestuurskundige inmiddels opgedaan?

Na mijn afstuderen heb ik 3,5 jaar bij de Ministeries van SZW en Financiën gewerkt. Sinds 1,5 jaar werk ik voor het financiële detachings- en adviesbureau Haute Finance. Dit bedrijf bestaat sinds zes jaar en heeft 130 medewerkers. Onze medewerkers werken op tijdelijke basis bij o.a. gemeenten, non-profitorganisaties en de Rijksoverheid en leveren advies over bijvoorbeeld bedrijfsvoering en Europees Structuurbeleid. Zo heb ik verschillende organisatieculturen leren kennen en dit is voor mij een leuk aspect aan mijn baan. Keerzijde hiervan is natuurlijk dat ik tijdens kantooruren vooral bij mijn opdrachtgevers ben en mijn eigen collega's weinig tegenkom. Daarom worden er met regelmaat sociale activiteiten georganiseerd. Momenteel werk ik veel binnen projecten. Ik ben als financieel adviseur betrokken bij een arbeidsreintegratieproject in Rotterdam en daarnaast ben ik projectsecretaris bij het Project Uitbreiding HSL-stations van het Ministerie van VROM.

Doordat ik ervaring heb bij zowel het Rijk als een commercieel bedrijf, heb ik de verschillen tussen deze twee typen organisaties leren kennen. Ik beschouw het als twee verschillende werelden waarin verschillende competenties

en normen gelden. Kernactiviteit van het Rijk is beleid maken en dat brengt een aantal specifieke competenties met zich mee. Beleid maken doe je nooit alleen. Daar kwam ik al snel achter. Het 'parafen' halen is en blijft een veel gebezigde activiteit in de departementen en leerde mij de praktijk van 'bureaupolitiek'. Zo was ik eens betrokken bij een project tussen het Rijk en een externe partij waarbij het 'trekkende' departement meer energie moest steken in het aanjagen en overtuigen van enkele 'dissidenten' van een ander departement dan in het overtuigen van die externe partij! Het interessante hieraan is dat dit voor de één een uitdaging is en voor de ander een ergernis. Geduld en omgevingsbewustzijn zijn competenties die je helpen om in deze wereld succesvol te zijn. Bij een commercieel bedrijf zijn weer andere competenties gewenst. Klantgerichtheid bijvoorbeeld, iets dat je veel voldoening kan geven. Ook heb ik ervaren dat binnen een commercieel bedrijf het nemen van initiatief veel meer gestimuleerd en gewaardeerd wordt.

Toen ik mijn studie afrondde, had ik nog niet zo helder voor ogen welke competenties, uitdagingen en ergernissen op mij van toepassing waren. Volgens mij geldt dit voor menig fris afgestudeerde en ik zie dit niet als een probleem. Je eigen competenties, uitdagingen en ergernissen ontdek je gaandeweg en dat maakt het werkzame leven van een young professional interessant!

Spannende ideeën

Toen ik in 1997 in Leiden arriveerde om politicologie te studeren (en daarna diplomaat te worden), deed ik bestuurskunde er vooral bij om mijn week te vullen en mijn kansen op een andere, waarschijnlijk minder spannende baan te vergroten. Toegegeven, niet bepaald een motivatie waar je op een voorlichtingsdag mee aan moet komen. Wat je daar wel moet zeggen om bestuurskunde te 'promoten,' blijft overigens een moeilijk punt. Het vak heeft ontegenzeggelijk praktisch nut. Hangend naast mijn bureau in de FSW herinnert Willem van Oranje me dagelijks aan zijn bedoeling met de Leidse universiteit om de Nederlanden van goede predikanten én van goede bestuurders te voorzien. Maar of we moeten zeggen dat je dat laatste bij ons kunt worden? Als een student laat blijken graag manager te willen worden, bezie ik hem (het zijn zonder uitzondering jongens) vanaf dat moment sowieso met argwaan. Dan liever de meerderheid die bestuurskunde kiest omdat ze nog *niet* weet wat ze wil. Die kun je tenminste aan het denken zetten door te vragen wat er zo lekker is aan breed.

Ik ben zelf uiteindelijk noch diplomaat, noch ambtenaar geworden, maar wetenschapper en docent. Wat de buitenlandse dienst aan romantiek verloor, kregen de *practicalities* van het openbaar bestuur er nauwelijks bij.

Door colleges politieke filosofie en een driejarig studentassistentenschap bij Mark Rutgers ontdekte ik wel een veel spannender wereld: die van de ideeën achter politiek en bestuur. Hierin gaat het om de doordinking van vragen met een langere levensduur dan die rond de jongste kiezersonderzoeken en managementmodes. De scheiding tussen politicologie en bestuurskunde is hier even kunstmatig als onproductief (maar paradoxaal genoeg die tussen politiek en ambtelijk bestuur van grote betekenis -het onderwerp van mijn promotie-onderzoek). Nieuwe studenten zijn, net als ik destijds, met deze wereld meestal geheel onbekend. Het is mooi hen hierin te mogen inwijden. En het levert uiteindelijk ook nog betere bestuurders op.

Let's keep in touch...

door Simone van Elk en Frank van

Driekwart van de Leidse alumni beschouwt het studentenleven in Leiden als goed tot zeer goed, meer dan de helft van de alumni wonen in de buurt van Leiden en bijna 70% van de oud-studenten kwalificeert zijn of haar studie als goed, 17% zelfs als heel goed. Dit blijkt uit een enquête van het Leids Universitair Weekblad *Mare*, die op donderdag 1 juni 2006 verscheen. Kortom, de Leidse alumni zijn tevreden over hun studententijd.

Maar waarom stoppen na het behalen van de Bul? Sinds enkele jaren biedt de B.I.L. in samenwerking met het departement Bestuurskunde een alumnilidmaatschap aan voor haar alumni. Het is een uitgelezen mogelijkheid om op de hoogte te blijven van het reilen en zeilen van het departement Bestuurskunde en de B.I.L. Daarnaast biedt het lidmaatschap de mogelijkheid om in contact te komen en blijven met andere alumni.

Het alumnilidmaatschap

Maar wat houdt het alumnilidmaatschap precies in? Allereerst kan men op de website: bil-alumni.plexus.leidenuniv.nl alle informatie vinden over op handen zijnde activiteiten en foto's bekijken. Het is ook mogelijk om zeer eenvoudig uw adresgegevens te wijzigen en opzoeken wie uw mede-alumni zijn, indien u donateur bent van het Leids Universitair Fonds (LUF).

Daarnaast worden alumni op de hoogte gesteld door middel van nieuwsbrieven. In deze nieuwsbrieven staat informatie over andere alumni, aanstaande activiteiten en de stand van zaken betreffende het alumnibeleid.

Alumni worden ook op de hoogte gesteld door middel van de Bestuurskundige Berichten. Uiteraard kunt u als alumnus zelf ook een bijdrage leveren aan de BB

Voor alumni worden er gedurende het jaar een aantal activiteiten georganiseerd. Tijdens deze activiteiten

kunt u uw mede-alumni in levende lijve ontmoeten. Deze activiteiten kunnen uiteenlopen van lezingen tot borrels en van workshops tot feesten. Unieke mogelijkheden om te netwerken, oude banden weer aan te halen en nieuwe relaties te leggen. De activiteiten zullen betrekking hebben op het werkveld van alumni en inhoudelijk van hoog niveau zijn. Een voorbeeld hiervan was het forum over politiek-ambtelijke

verhoudingen dat de B.I.L. voor haar alumni in april jongleden organiseerde. Sprekers waren onder meer oud-minister Klaas de Vries, topambtenaar van BZK van Kalmthout en Universitair hoofddocent Frits van der

Wat heeft de B.I.L. afgestudeerde bestuurskundigen te bieden?

Meer.

Het alumnibeleid

Door de bovenstaande activiteiten en mogelijkheden probeert de B.I.L. en het departement haar alumni bij de Universiteit, het departement en het studentenleven te betrekken. We staan echter open voor aanvullingen en suggesties. Wilt u meer inhoudelijke activiteiten? Wilt u meer workshops? Wilt u meer contact met bedrijven of de huidige studenten? Of wilt u simpelweg uw mede-alumni spreken onder het genot van een biertje? Laat het ons weten. Het alumnibeleid van de B.I.L. begint steeds duidelijkere vormen aan te nemen en wordt in grote lijnen overgenomen door andere studieverenigingen van de Faculteit Sociale

“We staan echter open voor aanvullingen en suggesties.”

Wetenschappen. Dit kunnen we echter alleen vasthouden met uw steun en inbreng.

Op de website kunt u meer informatie vinden over het alumnilidmaatschap en de wijze waarop u zich daarvoor kunt aanmelden. We hopen door dit schrijven iets meer duidelijkheid te hebben gegeven over het alumnibeleid van de B.I.L. en willen graag afsluiten met een quote van dhr. Rutgers: “Kortom, laten we afspreken dat we contact houden.”

Simone van Elk en Frank van Hagen hebben zich het afgelopen

Onderstaand artikel werd geplaatst in het juni-nummer van de BB uit 1989 (Bestuurskundige Berichten, 3e jaargang nummer 3). Toen werd er nagedacht over een alumnivereniging. Door problemen met de continuïteit van het bestuur, is deze vereniging helaas ter ziele gegaan. Desalniettemin is het stuk nog zeer interessant om te lezen.

ALUMNI - VERENIGING

Vijf jaren geleden verschenen de eerste studenten aan de start van de gemeenschappelijke studie Bestuurskunde van de Rijksuniversiteit Leiden en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Vorig jaar bereikten de eerste tien de finish. Eén van hen interviewden wij met als voornaamste doel maar te woenen te komen over een vereniging die de tien willen oprichten.

kennis

Erwin Muller, 23 jaar, studeerde 24 augustus 1988 in Rotterdam als eerste af bij de jonge studie. Hij is één van de initiatiefnemers die afgestudeerden willen onderbrengen in een alumni-vereniging. Voornaamste doel van de vereniging is het creëren van een netwerk zoals dat onder andere bij de Nijenrode "supermanagers" bestaat.

De vereniging zal door het voeren van een degelijk secretariaat, het organiseren van bijeenkomsten en het uitgeven van een magazine en een almanak de contacten bevorderen tussen afgestudeerden Bestuurskunde Leiden-Rotterdam met elkaar en met de vakgroep. Het moet een grote vriendenclub van vakbroeders en -zusters worden met alle voordelen die daaraan verbonden zijn. Carrières zullen spectaculaire wijzigingen ondergaan

door het aloude gezegde "Kennis is macht, maar kennis is machtiger."

Buiten de loopbaanbevordering is er echter ook nog een ander doel aanwezig. Bestuurskunde is een dynamisch gebeuren. Zienwijzen veranderen, nieuwe theorieën doen hun intrede. Als contacten met vakgenoten verloren gaan, zou dat verlies van kennis betekenen.

De vakgroep krijgt door goede contacten betrouwbare terugkoppeling uit de praktijk. Gebreken in de opleiding worden gemeld door de afgestudeerden. Praktijk en theorie houden elkaar zo nauw in de gaten.

In de pre-natale fase van de vereniging zijn het allemaal nog verre idealen. Met nu voortien mensen vorm je géén doelgroep voor wie dan ook. Toch gaat het de initiatiefnemers lukken om de vereniging in september formeel op te richten.

old boys - network

Met enige voorbeelden in de hand schreven de initiatiefnemers een imposante nota over de op te richten vereniging. Papieren in de koffer, op stap, papieren op tafel en vertellen maar. De vakgroep was positief over het plan en zei dan ook financiële en organisatorische steun toe. De vraag aan Erwin wat de reden voor de vakgroep is om er geld in te steken. "Ja, kijk, op de eerste

plaats is er de terugkoppeling, maar in een veel later stadium zou je ook aan postacademische cummussen kunnen denken." In dat brengt veel goit in de vakgroepplade.

Behalve de vakgroep werden ook de studieverenigingen benaderd (GBO, N.I.I.F. iden en D.I.L. iden). Ook hier kreeg de groep afgestudeerden positieve respons. De alumni-vereniging heeft de studenten in deze eerste periode nodig om bijeenkomsten te bevolken. In een later stadium zullen de verenigingen gebruikt worden om laatste fase studenten te luhhen voor de alumni-vereniging. Dat de studieverenigingen hun medewerking hebben toegezegd is niet vreemd. Als student heb je een afstudeerend al in het netwerk kunnen strumen is dat maar meegenomen. Tevens zal de organisatie van activiteiten met wat steun van afgestudeerden (in belangrijke functies?) zoona ee verlopen.

LEVE DE CONTACTEN!!!!!!!!!!!!

het lid

De kritische lezer verbaast zich ietwat. Hoe zit het met de Vereniging voor Bestuurskunde (VB), zal deze geen concurrentie ondervinden van dit plan? Erwin Muller meent van niet, "Wij richten ons specifiek op afgestudeerden Bestuurskunde uit Leiden en Rotterdam, dat is slechts een fractie van het VB-potentieel." Maar waarom die beperking? Erwin vindt dat de achtergrond die hier in Leiden en Rotterdam is opgebouwd zodanig verschilt van bijvoorbeeld Bestuurskunde in Twente en aanverwante studies, dat het netwerk naar uit de reeds genoemde groep moet bestaan. Hier ligt ook de reden dat vakgroepmedewerkers (die niet afgestudeerd zijn in de Bestuurskunde BNL/EUR) geen lid kunnen worden, ondanks de grote steun die zij zeker in de beginfase zullen zijn. "Er bestaat nog wel iets als een bijzonder lidmaatschap, maar in principe gewoon niet, dus".

gezelligheid

Het feit dat de samenwerking tussen Leiden en Rotterdam voor studenten onzichtbaar van oopt tijdens de studie, wordt niet als obstakel gezien om integratie of de studie te later verlopen. "De inhoud van de programma's vertoont genoeg overeenkomst om een gemeenschappelijke achtergrond te kunnen voelen".

Velt er iets te proberen van terugbouw van gewisse network-kanalen in de studietijd bij corps of andere gezelligheidsvereniging? "Nee, niet hoeft te proberen. Maar misschien is het een goed plan om zo'n corps-lid als feeste commissaris te hebben".

het plan is goed doordacht en vol goede en oprechte wil. De vereniging heeft een enorm potentieel aan toekomstige leden. Dat wordt druk in het netwerk. Slechts de naam van de vereniging ontbreekt nog, maar "we staan open voor suggesties", aldus Erwin.

Henk de Jong
voorzitter

Ingezonden brief

Ik vind het ontzettend jammer dat jullie de slagingspercentages van de tentamen niet naar plaatsen. Ik heb hierover met enkele mensen gesproken, waaronder ook enige ouderejaars studenten en ook zij vinden het jammer. Mijn vraag: willen jullie please, please, please de percentages naar plaatsen? Bij voorbaat onze hartelijke dank.

Monique Bergmans

Mededeling redactie:

De vroegere bladvulling heeft plaatsgemaakt voor kwalitatief 100% betere copy.

Ingrid Jansen

door Marieke Vennevertloo

Sinds oktober 2005 is Ingrid Jansen voorzitter van de JOVD Leiden e.o. Ze is nu derdejaars student bestuurskunde en inmiddels ook drie jaar lid van de B.I.L. De redactie van de BB besloot haar te interviewen over haar bestuurswerk, de studie en de B.I.L.

Waarom ben je bestuurskunde in Leiden gaan studeren?

Ik kom uit Brabant, en ik wilde weg uit Breda. Ik wilde mijn horizon verbreden en ik ben in Leiden gaan kijken. De stad trok me eigenlijk wel heel erg aan, ik vond het echt onwijs leuk met al die grachtjes. Gewoon een heel leuke sfeer. Ik moet wel eerlijk zeggen dat het gebouw me helemaal niet aanstond. Ik dacht: wat is dit voor een lelijk ziekenhuisgebouw. De stad compenseert het wel zoveel dat ik besloot hier toch lekker bestuurskunde te gaan studeren. De insteek van de opleiding hier beviel me ook wel.

“De JOVD is natuurlijk nog een speeltuin vergeleken met de VVD, maar dat is juist het

Hoe gaat het nu met je studie?

Het gaat eigenlijk wel goed, de vakken die ik volg haal ik. Ik heb ervoor gekozen om een jaar te gaan vertragen, omdat ik voorzitter ben van de JOVD in Leiden, en daar gewoon heel veel tijd mee kwijt ben. Ik heb een landelijk congres georganiseerd, ik loop stage... Dus ja, het is allemaal onwijs druk, maar wel heel erg leuk.

Je bent ook actief geweest bij de B.I.L.: je hebt vorig jaar in de Almanakcommissie gezeten. Wat vind je van de B.I.L.?

Ik vind het een heel leuke vereniging, waar mensen zich ook kunnen ontplooiën en ontwikkelen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat mensen iets naast hun studie hebben gedaan, of dat nou bij een politieke jongerenvereniging is of bij een studievereniging. Je moet kiezen voor de vereniging waar jij je thuis voelt. Of dat nou de B.I.L. is of een andere vereniging, ik denk dat dat niet zoveel uitmaakt.

Waarom ben je lid geworden van de VVD en de JOVD?

Ik ben al heel jong lid geworden, op mijn vijftiende, zestiende al. Ik was altijd al geïnteresseerd in politiek. Op het VWO moesten we voor geschiedenis een werkstuk maken en ik was de enige die voor een politiek onderwerp koos. Ik heb er ook ontzettend veel tijd aan besteed en iets van 35 pagina's getypt, terwijl het er maar tien hoefden te zijn. Ik had me echt uitgesloofd en had er ook een negen voor.

Ik was ook onwijs nieuwsverslaafd en keek altijd op teletekst. Toen ben ik gaan kijken en me af gaan vragen: wat past nou eigenlijk bij mij? Het liberale gedachtegoed sprak me al vroeg aan. Ook vanuit de achtergrond van mijn ouders, maar het is wel de stroming waar ik me het meest thuis voelde.

De JOVD is natuurlijk nog een speeltuin vergeleken met de VVD, maar dat is juist het leuke. Je kunt nu nog een beetje

spelen, voordat je naar het echte grotemensenwerk gaat.

Hoe ben je in het bestuur van de JOVD Leiden e.o. gekomen?

Dat is eigenlijk een beetje raar gegaan. Een collega van me vertelde me destijds over de JOVD. De afdeling in Breda, waar ik eerst bijzat, was toen nog een slapende afdeling en daar werd leven in geblazen op het moment dat ik in Leiden ging studeren.

In Leiden ben ik eerst lid geworden van Quintus, op kamers gegaan en heb ik andere dingen gedaan. In mijn tweede jaar had ik het er bij toeval over met andere JOVD'ers, en ben ik activiteiten gaan bezoeken. Ik werd zo enthousiast dat ik daarna het bestuur ben ingegaan als Vice-voorzitter Organisatie. Ik heb eerst een jaartje dat gedaan en sinds oktober ben ik dus voorzitter.

Hoe bevalt het voorzitterschap tot nu toe? Heb je nog tijd voor je studie en andere dingen?

Het is heel erg leuk, je leert er ontzettend veel van. Je leert werken in een team, je hebt contacten met lokale VVD'ers, met de landelijke organisatie, je leert ook Kamerleden kennen... Het is gewoon onwijs leuk!

Ik houd weinig tijd over voor andere dingen, maar dat komt ook door mijn stage en andere dingen die ik erbij doe. Mijn studie komt daardoor wel een beetje in het gedrang.

Ten slotte: wat zijn je plannen voor de toekomst?

Het is wel grappig dat je dat vraagt, want ik ben er zelf ook heel erg mee bezig. Om eerlijk te zijn weet ik het nog niet, het ligt gewoon heel erg aan wat er op mijn pad komt. Misschien ga ik verder met de JOVD, misschien een tweede studie erbij, of misschien wel iets totaal anders. Ik wil wel actief blijven

Excursie: International Criminal Court

door Albertje Femke van Seggeren

Den Haag, een stad met een belangrijke positie op het gebied van internationaal recht. Een reden voor zowel reguliere bestuurskundestudenten als internationale bestuurskundestudenten om een bezoekje te brengen aan Den Haag. Dit bleek wel uit de verzameling studenten die op 8 mei op het centraal station in Leiden stonden te wachten om naar het International Criminal Court te gaan.

Na in Voorburg te zijn aangekomen, was de locatie erg makkelijk te vinden. Na een scherpe controle mochten we naar binnen en werden we hartelijk ontvangen. Drie verschillende sprekers zouden vanuit hun departement vertellen over het International Criminal Court.

In de persruimte rolden de feiten over het ICC al snel over tafel. Het International Criminal Court is één van de nieuwste rechtbanken in Den Haag. Het bestaat nog maar vier jaar.

“De genocide in Rwanda en de burgeroorlog in voormalige Joegoslavië waren een aanleiding om serieus over een internationale rechtbank te gaan nadenken.”

De rechtbank komt voort uit het verdrag van Rome uit 1998, dat door 130 landen is ondertekend, en de rechtbank trad in 2002 in werking.

In de Tweede Wereldoorlog was de gedachte aan een internationale rechtbank al ontstaan. Alleen was door de Koude Oorlog politieke samenwerking op dat moment onmogelijk. Het idee kwam terug in de jaren negentig, toen na het einde van de Koude Oorlog de samenwerking tussen de landen weer op gang kwam. Ook waren twee tragische gebeurtenissen, de genocide in Rwanda en de burgeroorlog in voormalige Joegoslavië, een aanleiding om serieus over een internationale rechtbank te gaan nadenken.

In 1998 is het verdrag van Rome getekend en heeft het ICC het mandaat gekregen om drie categorieën misdaden te berechten. Ten eerste de genociden die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, zoals in Rwanda. Ook de (algemene) misdaden tegen humaniteit en oorlogsmisdaden kunnen door het International Criminal Court worden berecht.

De doelen die het ICC heeft zijn hulp geven aan slachtoffers en bij te dragen aan de vrede en stabiliteit in de wereld. In 2002 heeft het ICC zich gevestigd in een oud -KPN gebouw in Den Haag. In dit gebouw zit de rechtbank zelf, de officier

van justitie en hebben de rechters een plekje. In totaal zijn er 550 mensen werkzaam bij het ICC, van 86 verschillende nationaliteiten.

Van de 550 werknemers zijn er 18 personen die werken als rechter. Elke rechter wordt voor negen jaar gekozen door een vertegenwoordiging van de landen die het verdrag van Rome hebben ondertekend. Er wordt bij het kiezen van de rechters wel rekening gehouden met geografische aspect en met de juiste mix van mensen, iedereen met een andere achtergrond.

Een rechter heeft verschillende werkzaamheden bij het ICC. Dit is natuurlijk als eerste het beoordelen van zaken die worden gebracht bij het ICC. Dit gebeurt in twee verschillende processen. Ten eerste is er het preproces, waarin drie rechters eerst alleen beoordelen of de aanklager de zaak aan

de rechters bij het ICC mag voorleggen. Ten tweede heb je het daadwerkelijke proces.

Het beoordelen van zaken is nog niet de hoofdzaak van de rechters, aangezien het ICC nog maar vier jaar bestaat. Er wordt ook pas sinds 17 maart jl. voor het eerst een arrestant vast gehouden in de rechtbank. De rechters houden zich ook bezig met de regulatie van het ICC en de institutionalisering van het ICC.

Naast de rechters heeft de officier van justitie en zijn kantoor een belangrijke onafhankelijke positie bij het ICC. De officier en zijn afdeling zijn een neutraal orgaan binnen het ICC. Zij onderzoeken mogelijke zaken en klagen de mogelijke criminelen aan bij de rechtbank. Een zaak wordt ontdekt door klachten van individuen die binnenkomen of door de officier zelf. De officier beoordeelt op basis van geldige jurisdictie of het een zaak is die hij bij de rechtbank kan neerleggen. Naast de officier zijn eigen oordeel, is het ook steeds nodig om toestemming

Hoofd aanklager Mr. Luis Moreno-Ocampo wordt beëdigd, 16 juni 2003

te vragen aan de rechtbank. De officier heeft niet het recht om gelijk iemand te arresteren, het arrestatiebevel moet worden goedgekeurd door de rechters. De rechters beoordelen op basis van het bewijs of het een zaak is voor het ICC of voor een nationale rechtbank. Het complementariteitbeginsel geldt namelijk altijd, dus alleen wanneer een staat een

crimineel niet wil of kan berechten, grijpt het ICC in. De andere overheden, die aangesloten zijn bij het verdrag van Rome, hebben niet het recht om in te grijpen of om zich te bemoeien met het oordeel van het ICC. De Verenigde Naties mag alleen ingrijpen wanneer er sprake is van belangenverstremming. De officier is nu bezig met drie zaken. Deze zaken hebben ondertussen ook de goedkeuring van de rechters.

waar juist een grote groep misdaden tegen de menselijkheid pleegt. In 2004 werd hier formeel onderzoek gedaan, ondersteund door de staat zelf. Vanwege de goedkeuring van de staat was de toestemming van de rechters voor een arrestatiebevel niet meer. Er zijn nu dus ook al vijf arrestatiebevelen de deur uit naar de topleiders van de North Rebellion Army. Om deze criminelen te arresteren loopt erg moeizaam, sommigen zijn

Ten eerste is er Uganda, een land waar al twintig jaar burgeroorlog is. Er zijn maar kleine groepen die grote problemen geven in dit land. Veel kinderen en vrouwen worden in dit land ontvoerd.

Ten tweede is er de crisis in Darfur, waar 70.000 mensen zijn vermoord. En meer dan 1 miljoen mensen op de vlucht. Sudan was in de eerste instantie niet een lidstaat en het ICC kon dan ook niet veel doen. De VN zorgde ervoor Sudan bij het ICC werd geplaatst, zodat het mogelijk was om in Darfur te opereren.

Als laatste is er het Democratische Republiek Congo,

ondergedoken, anderen zijn gevlucht. Er wordt nu samengewerkt tussen de staten om ze te pakken. De eerste leider wordt wel sinds 17 maart vastgehouden op het ICC. Zijn verhoor staat gepland op 27 juni en dat is een openbare aangelegenheid

Albertje Femke van Seggeren is Commissaris Buitenland in het B.I.L.-bestuur 2005 - 2006.

(advertentie)

De Vereniging voor Bestuurskunde...

... brug tussen theorie en praktijk

Bezoek: www.bestuurskunde.nl

Een kleine greep uit de activiteiten van de afgelopen maanden. Voor meer foto's, zie www.bilboard.nl

Diesfeest: Discofever!

Burgemeester Geerd Leers van Maastricht ontvangt na het uitspreken van de jaarlijkse Van Braamlezing een exemplaar van de BB over drugsbeleid (februari 2006)

B.I.L.-borrel: student en politiek

De wijk in tijdens de excursie naar de Amsterdamse Deelgemeente Bos & Lommer.

Klaas de Vries, Frits van der Meer en Paul Kalmthout tijdens het forum over politiek-ambtelijke verhoudingen

Uitwisselingsprogramma in Belfast, Noord-Ierland

Belfast... better believe it!

door Jordy De Schepper

Belfast, waar denk je dan aan? Precies, aan benzinebommen, muurschilderingen en conflicten tussen protestanten en katholieken. Een week voordat ik zou vertrekken zag ik op het nieuws meerdere keren beelden van rellen in West-Belfast. Direct kreeg ik van alle kanten te horen: "Jordy, wil je nog wel gaan, is het daar niet te gevaarlijk?" Gevaarlijk bleek het zeker niet te zijn. Ik heb me nog nooit zo veilig gevoeld in een grote stad.

In september 2005 nam ik het vliegtuig op weg naar het grote avontuur. Eenmaal aangekomen op Belfast International Airport werd ik verwelkomd door een delegatie van de Queen's University Belfast. Samen met

ook een mastervak volgen. Ik heb gekozen voor *Politics of Northern-Ireland*. Het was een pittig vak, maar ook zeer interessant. Ik ben me nu nog meer bewust van de enorme complexiteit van het conflict en de geschiedenis die eraan

"Wanneer ik over het conflict begon, werd gezegd dat ze het even vergeten waren en het er niet meer over wilden hebben, en werden er gelijk vijf Guinness besteld."

nog enkele andere buitenlandse studenten werden we met een bus naar de Campus Elms Village gebracht. Toen we net de stad binnenreden kwamen we plots tot stilstand. Mijn nieuwsgierigheid werd gewekt en ik keek uit het raam: rellen! Gepantserde politiewagens en opgestelde politieagenten moesten een rellende menigte ervan weerhouden de hoofdweg op te komen. Nadien heb ik niets meer van rellen vernomen.

Als internationaal student word je goed opgevangen door de International Friendship Association. Zij leiden je rond in de stad, geven je handige tips, organiseren uitstapjes en vertellen bijvoorbeeld over typisch Noord-Ierse uitdrukkingen en pubs die je wel en juist niet moet bezoeken. Vrij snel merkte ik op dat studenten hun landgenoten op gingen zoeken, vooral Spanjaarden en Chinezen waren daar zeer bedreven in. Dat wilde ik absoluut niet. Ik ben naar Belfast toegegaan om de Noord-Ierse cultuur beter te begrijpen en om mijn Engels verbeteren. Redenen genoeg dus om echte Noord-Ieren op te zoeken.

De tweede week van mijn verblijf heb ik me ingeschreven voor twee vakken en een taal cursus. Een bachelor vak dat ik heb gevolgd is *Diplomacy and Conflict Intervention*. Een boeiend vak over o.a. internationale betrekkingen, humanitaire hulpverlening en mensenrechten. Het vak werd gedoceerd in een kleine groep bestaande uit studenten van over de hele wereld. Omdat ik al in het bezit ben van mijn bachelor Bestuurskunde mocht ik

vooraf gaat. Ook het gezelschap van dit mastervak was zeer gemêleerd. De discussies liepen af en toe hoog op. Een student begon zelfs een tirade tegen de katholieken over hoe zij de macht wilden grijpen, maar ook hier liep alles goed af.

De universiteit biedt gratis Engelse taal cursussen aan. Voorafgaand aan deze cursussen moesten we een selectieronde doorlopen. Deze selectie kwam neer op een schriftelijke test en een gesprek met een docent. De cursus die ik volgde was *English Seminar Skills Advanced*. Gedurende deze cursus werden actuele onderwerpen aangeboord zoals het rookverbod in pubs in Engeland en Ierland. In Noord-Ierland wordt het rookverbod pas in 2007 ingevoerd.

De Universiteit heeft een prachtig gebouw, The Lanyon Building, dat iets weg heeft van het kasteel van Harry Potter. Het gebouw is ook omgeven door prachtige grasvelden en een botanische tuin. Ook de campus is erg mooi en is voorzien van een pub, supermarkt, wasserette en een restaurant. Op de campus wonen voornamelijk eerstejaars en internationale studenten. Op mijn verdieping woonden Spanjaarden, Chinezen, Amerikanen, Ieren en Duitsers. Sporten is erg populair onder studenten. Overal zie je studenten lopen in truien en trainingsjassen met het

Het prachtige universiteitsgebouw heeft iets weg van het kasteel van Harry

UITWISSELING: BELFAST

universiteitslogo. Sporten leek mij een goede afwisseling op het uitgaan en studeren en daarom ben ik lid geworden van de Queen's Mens Hockey Club. Ik was de enige buitenlander. Perfect, ik zat dus tussen echte Noord-Ieren! Zij namen me mee naar pubs, nachtclubs, studentenhuizen en andere plaatsen waar ik anders nooit zou zijn gekomen. Ook vertelden ze mij hoe zij tegen Belfast en het conflict aankijken. Het was interessant om te horen was dat ze eigenlijk niets met het conflict te maken wilden hebben. Wanneer ik er over begon, zeiden ze ook direct dat ze het even vergeten waren en het er niet meer over wilden hebben, en werden er gelijk vijf Guinness besteld. Samen met het hockeyteam reisden we door Noord-Ierland om uitwedstrijden te spelen. In een bus reden we door het prachtige landschap. Na de wedstrijden gingen we altijd uit naar pubs of nachtclubs, waar de studenten hun reputatie eer aandeden. Ze kunnen feesten als de beste, en drinken ook! Op dat gebied moest ik ook zeker niet proberen om ze bij te houden. Dat heb ik wel

geprobeerd, maar ik moest al snel het onderspit delven. Het nachtleven is totaal anders dan in Nederland en niet alleen omdat de meeste pubs om 1 uur sluiten. Door heel de stad zijn nachtclubs te vinden waar de menigte compleet uit hun dak gaat. In een bezoekersgids staat dan ook de quote: 'If you haven't been out in Belfast you haven't lived'.

In Belfast en omstreken heb ik zeer veel gezien en meegemaakt, veel meer zelfs dan ik ooit voor mogelijk had gehouden. Met m'n huisgenoten en teamgenoten heb ik veel ondernomen en geleerd. Een trip naar het buitenland, waar dan ook, kan ik zeker aanbevelen. Doe eens gek, doe eens iets anders en zie hoe het je bevalt. Mij is het ontzettend goed bevallen. Ik had dan ook moeite om terug naar Nederland te gaan. Deze zomer ga ik terug naar Belfast om mijn vrienden te bezoeken en nog eens goed te feesten!

Stockholm: even wanen in “A state of innocence”.

door Jorien Huisman

Voordat ik vertel over de vier maanden die ik in Zweden heb beleefd zal ik me eerst even voorstellen. Ik ben Jorien Huisman, 4^e-jaars studente Bestuurskunde met een minor psychologie. Misschien kennen sommige van jullie me van de B.I.L.-reis naar Moskou vorig jaar. Ik zat toen in de commissie buitenland. Een grote hobby van mij is, behalve sporten, reizen; overal heen, ontdekken en het liefst met zoveel mogelijk uitdagingen.

Zweden begon ook als een grote uitdaging. Omdat ik vakken miste van het derde jaar kon ik in september niet beginnen aan een Master. Danielle Zuiderwijk, ook bestuurskundestudente, kwam toen op met het idee naar Stockholm te gaan. Met de hulp van Mette Léons zijn we zo in september in Stockholm beland.

Zonder veel verwachtingen (daar had ik vanwege voorbereidingen voor de Moskou-reis van de B.I.L. geen tijd voor gehad) ging ik 1 september 2006, op weg naar Zweden. Het land dat meer dan tien keer zo groot is als Nederland en tegelijk half zo dichtbevolkt. Het land van de Vikingen, van IKEA, van sneeuw, water, groen, mooie mensen, knäckebröd, het Scandinavische model, ijshockey, trendy cafeetjes en minder daglicht. Dit las ik onder andere in de Lonely Planet in het vliegtuig. Ik had in mijn koffers precies 20 kilogram aan warme kleding gestopt. In Stockholm bleek de temperatuur alleen niet veel te verschillen met die in Nederland. Het was zelfs warm en Stockholm liep ik in hippe, luchtige kleding en op teenslippers of platte gymbies. Wat me ook direct opviel was de vriendelijkheid en behulpzaamheid van de mensen. Overal waar ik bij een loket kwam om de weg te vragen naar Kungshamra, de plek van mijn kamer, werd ik met een

glimlach te woord gestaan. Een groot contrast met de vaak norse, uitgestreken gezichten in Moskou, een week eerder.

Mijn kamer in Kungshamra was prima, geheel gemeubileerd in IKEA-stijl. Kungshamra bestond uit gras met speeltuintjes en barbecueplaatsen, met daartussen heel veel grijzige, enorm lelijke gebouwen met kamers. Veel studenten dus om me heen en ook opvallend veel kinderwagens.

Het terrein grensde direct aan een bos met een kasteeltje en

“Mijn kamer in Kungshamra was prima, geheel gemeubileerd in IKEA-stijl.”

een primitief koffieplekje (waar je, je mok kon bijvullen zo vaak als je wilt), omringd door water. Zwemmen, hardlopen en koffiedrinken konden dus om de hoek van mijn kamer als het lekker weer was!

Vrij snel al begonnen de eerste colleges aan de “Stockholm Universitet”. Bestuurskunde werd in Zweden gelinkt aan “Political Science”. Ik volgde dus eigenlijk een vorm van politicologie. Omdat ik geen punten en specifieke vakken uit Stockholm nodig had kon ik vrij een rooster samenstellen.

Ik kon daarvoor willekeurig vakken kiezen uit elk jaar. Anders dan in Nederland worden de vakken in Stockholm na elkaar gegeven.

Ik begon met een introductievak in politieke theorieën. Alle politieke stromingen kwamen bij dat vak vanaf de basis langs. Ik moest essays schrijven in groepen en daarvan presentaties geven. De groepsessays schreven we vaak samen ergens thuis. Daardoor heb ik de Zweden wat beter leren kennen; perfectionistisch, sportief, ze leven in enorm hippe studentenkamers en de schoenen moesten steeds uit als ik ergens binnenkwam.

Het tweede vak dat ik gevolgd heb was introductie in de Zweedse taal. In de praktijk kwam dat vak neer op Zweedse liedjes zingen in de collegezaal, met de klemtoon aan het einde van elk woord; erg grappig om te doen! Ik heb dit vak voornamelijk

Uitzicht op Stockholm

gehaald door samen met mijn ganggenoten Bridget Jones te kijken met Zweedse ondertiteling.

Het leukste vak dat ik heb gevolgd was: 'Comparative Politics'. Veel internationale studenten volgden dit vak.

De colleges gingen diep in op de geschiedenis en regeringsvormen van verschillende landen en de gevolgen daarvan. Studenten vulden de theoretische informatie tijdens de colleges met praktijkvoorbeelden aan. Zo vertelde een studente een verhaal over hoe Poetin echt in relatie stond met Gazprom. De vuile handen van Poetin kwamen op dat moment even boven tafel.

Comparative Politics sloot af met een essay over multiculturalisme en nationalisme aan de hand van de klassieker "Race Nation and Class" van Ballibar en Wallerstein. Ja, was echt een leuk vak (en ook nog allemaal gehaald...)

Ja, het klinkt allemaal behoorlijk ijverig, maar dat viel best mee. Er stond immers niks op het spel. Niks om me zorgen over te maken.

Zo was er elke dag wel een feestje en zo niet dan verzorgde iemand wel een feestje. Vaak begon dat al vroeg als mijn Spaanse buurjongen, Daniel, en mijn buurmeisje uit Parijs, Maureen, op mijn deur klopten voor een ontbijt.

's Middags heb ik vooral met andere studenten de stad verkend, de vele gebouwen bekeken en de dierentuin en gratis musea bezocht.

Behalve de stad in, ging ik vaak naar buiten, de natuur in. Daarnaast heb ik gestudeerd en heel veel cappuccino gedronken, totdat er ook een klein cafeetje in Stockholm bestond waar ze warme, witte chocolademelk verkochten. Lekker! (als je tenminste van witte chocolade houdt) En ik

heb gesport. Dat bleek niet altijd een succes; volleyballes in het Zweeds is soms moeilijk te volgen. Maar baantjes trekken in een zwembad of spinning, met daarna een sauna was heerlijk.

Feestfoto met uiterst links Danielle Zuiderwijk en uiterst rechts Jorien Huisman

's Avonds vermaakte ik me met mijn burens; leerde ik gerechten te bereiden uit allerlei landen, speelde ik de Spaanse versie van Triviant, of ik at met de 'Dutch connection' (de andere studenten uit Nederland). Later op de avond ging ik soms naar Allhuset (een gebouw op de campus waar het elke week feest was voor internationale studenten), naar een "corridorparty", of naar een hippe discotheek, als ik nog geld over had.

Mooi was ook het kerstfeestje met mijn burens en een geïmproviseerde kerstboom (blaadje op de muur met een boom erop getekend) met cadeautjes eronder. En af en toe keek ik ook met onder andere Danielle lekker CSI, op de bank voor de televisie.

Een roze wolkenverhaaltje tot noch toe; mijn reis naar Stockholm kort samengevat. Maar een klein beetje heimwee heb ik, ondanks het krijgen van bezoek, ook wel gehad. Vooral heimwee naar daglicht. De dagen werden namelijk steeds korter. In december begon het rond drie uur 's middags al te schemeren. En iets minder rooskleurig ook waren de prijzen van de alcoholische dranken; een glas rode wijn kostte minimaal 5 euro.

Echter even een paar maanden voornamelijk van het leven genieten, voelt goed. Ik raad iedereen daarom aan van de kans die het Erasmus-Socratesprogramma biedt, gebruik te gaan maken!

De primitieve koffieplek, waar je je mok zo vaak kunt bijvullen als je wilt

Grote leiders met een B

door Kamran Ullah

De laatste jaren is de vraag over leiderschap continu actueel. Als het niet om de leider van het land ging, dan was het wel de vraag wie de echte leider van de VVD is. Of wie de wereldleider is sinds het afscheid van President Clinton. Schijnbaar hebben we behoefte aan leiders. Maar hoe staat het met het leiderschap op dit moment, een analyse van Kamran Ullah, student bestuurskunde en scheidend voorzitter van de Nationale Jeugdraad.

In de bestuurskunde kennen we vele type leiders, bijvoorbeeld de charismatische leider zoals Max Weber die schetst. Inspelend op het semi-wetenschappelijke karakter van de Bestuurskundige Berichten wordt in deze analyse niet uit gegaan van dit soort bestaande literatuur. Een beter uitgangspunt lijkt in dit geval de perceptie van de mensen die behoefte hebben aan leiderschap. Hoe ziet de ideale leider er vandaag de dag uit?

Allereerst gaat het natuurlijk om het juiste gevoel bij een persoon. Je moet je ziel in de handen van jouw leider durven leggen. Een kwestie van *vertrouwen* dus. Vertrouwen is dan ook een essentieel onderdeel van het zijn van een goed leider. Steeds vaker wordt in opinie-peilingen dan ook onderzocht hoeveel vertrouwen men heeft in premiers en staatshoofden.

Goede leiders hebben niet alleen vertrouwen nodig van hun achterban, maar ook van het *team* waar binnen zij functioneren. Van groot belang is de invulling van de eigen rol binnen een team. Zo zien we dat premier Balkenende zijn team goed bij elkaar houdt. Hij steunt waar mogelijk, en zet raddraaiers als Pechtold op hun plek. Volgens deze analyse, die zich slechts richt op leiders met een B, doen alle leiders het goed in hun team. Het zijn van leider staat wat mij betreft dan ook synoniem aan goed kunnen laten functioneren van een team. Iemand die op dit aspect een onvoldoende scoort kan het plakkaat leider bij voorbaat al vergeten.

Besturen is ten alle tijde keuzes maken, en dus is leiding geven ook *strategische keuzes* maken. Een goed leider is in staat om het algemene belang van zijn achterban eigen te maken. Dit wordt als leidraad gezien bij het maken van keuzes. Ofschoon dit juist ook gezien kan worden als Machiavellistisch: de mensen denken dat ze dat willen omdat hun leider zegt dat ze dat willen. Je moet je achterban tevreden kunnen houden door de keuzes die je maakt. In de analyse is het maken van beleidsmatige keuzes dan ook als kenmerk mee genomen. (de cijfers zeggen echter niets over de inhoud van het beleid)

Het tevreden stellen van je achterban is uiteraard niet genoeg. Je hebt natuurlijk ook te maken met tegenstanders en in toenemende mate met verschillende media. De stille leider bestaat sinds de komst van alle audiovisuele media dan ook niet meer. Media en tegenstanders eisen verantwoording voor gemaakte keuzes, voor het beleid. Daar komt tegenwoordig een flinke hap *marketing* bij kijken. Eigenlijk

zijn leiders van de 21e eeuw een soort één-mans-bedrijfjes. Alles draait om het verkopen van hun verhaal. Op het juiste moment op de juiste plek zijn om het juiste verhaal te doen om de omgeving mee te krijgen. En dat allemaal met een vleugje charisma.

De laatste jaren is er immers een ware run ontstaan op de charismatische leider. In Nederland heeft Pim Fortuyn een flinke boost gegeven aan de leider met *sexappeal*. Mensen lijken op zoek te zijn naar iemand die ze aanspreekt vanwege de zinnelijke aantrekkingskracht die uitgaat van die persoon. De intellectuele leider, die dankzij zijn kennis je weet te boeien is momenteel uit de mode.

Het kontje van Bos, het geverfde haar van Schroder, de face-lift van Berlusconi en de stem van Blair zijn onderwerp van nationale discussies geweest. Al deze heren lijken bezig met hun *sexappeal*. Misschien wel te weinig, want is het niet zo dat de echte wereldleiders niet alleen aan hun *sexappeal* maar ook aan hun seksleven werkten? Denk aan John F. Kennedy, Mao, Mitterand en recentelijk Bill Clinton.

De vijf geschetste kenmerken - team, strategisch beleid, marketing, vertrouwen, *sexappeal* - zijn nodig om de ideale leider te krijgen. Maar de echt ideale leider lijkt niet te bestaan, hoewel John F. Kennedy op alle eigenschappen goed zou scoren. De analyse van leiders, waarvan de achternaam begint met een B in deze BB, laat ons zien dat de beste wereldleider op dit moment Tony Blair is. De beste Nederlandse leider lijkt in 2006 Marco van Basten. Ten slotte gaat de eer van Leidse Leider uit naar rector magnificus Douwe Breimer.

Kamran Ullah is student bestuurskunde en scheidend voorzitter van de Nationale Jeugdraad, de overkoepelende jongerenorganisatie. In 2003 - 2004 was Kamran Ullah Commissaris Activiteiten in het B.I.L.-bestuur.

Scores op de volgende pagina zijn gegeven door een onafhankelijke,

Jan-Peter Balkenende

Team		8
Strategisch beleid	7	
Marketing		5
Vertrouwen		5
Sex-appeal		3
<i>Eindoordeel</i>		5,6

Elco Brinkman

Team		8
Strategisch beleid	6	
Marketing		8
Vertrouwen		6
Sex-appeal		6
<i>Eindoordeel</i>		6,8

Wouter Bos

Team		8
Strategisch beleid	5	
Marketing		7
Vertrouwen		7
Sex-appeal		8
<i>Eindoordeel</i>		7,0

Sven Balfort

Team		7
Strategisch beleid	4	
Marketing		5
Vertrouwen		7
Sex-appeal		8
<i>Eindoordeel</i>		6,2

George W. Bush

Team		9
Strategisch beleid	8	
Marketing		3
Vertrouwen		4
Sex-appeal		6
<i>Eindoordeel</i>		6,0

Jeroen Broekema

Team		7
Strategisch beleid	7	
Marketing		8
Vertrouwen		3
Sex-appeal		6
<i>Eindoordeel</i>		6,2

Tony Blair

Team		7
Strategisch beleid	6	
Marketing		8
Vertrouwen		7
Sex-appeal		8
<i>Eindoordeel</i>		7,2

Douwe Breimer

Team		8
Strategisch beleid	7	
Marketing		6
Vertrouwen		8
Sex-appeal		7
<i>Eindoordeel</i>		7,2

Jose Manuel Barroso

Team		7
Strategisch beleid	4	
Marketing		4
Vertrouwen		6
Sex-appeal		7
<i>Eindoordeel</i>		5,6

Marco van Basten

Team		9
Strategisch beleid	8	
Marketing		7
Vertrouwen		8
Sex-appeal		8
<i>Eindoordeel</i>		8,0

Paus Benedictus

Team		7
Strategisch beleid	5	
Marketing		7
Vertrouwen		7
Sex-appeal		6
<i>Eindoordeel</i>		6,4

Frits Bolkestein

Team		6
Strategisch beleid	8	
Marketing		7
Vertrouwen		8
Sex-appeal		7
<i>Eindoordeel</i>		7,2

De uiteindelijke rangordening:**LeiderschapsLijst**

1. Marco van Basten	8,0	
2. Tony Blair	7,2	
Frits Bolkestein		7,2
Douwe Breimer	7,2	
5. Wouter Bos	7,0	
6. Elco Brinkman		6,8
7. Paus Benedictus	6,4	
8. Sven Balfoort	6,2	
Jeroen Broekema	6,2	
10. George Bush	6,0	
11. JP Balkenende	5,6	
Jose Barroso	5,6	

De redactie van de Bestuurskundige Berichten wenst een prettige vakantie!

*Het volgende nummer verschijnt
aan het begin van het nieuwe*

Bestuurskundige Berichten

Semi-wetenschappelijk magazine van de Bestuurskundige
Interfacultaire vereniging Leiden

Postbus 9555, 2300 RB Leiden

Tel. 071-5273696

Fax. 071-5273979

E-Mail: bil@bilboard.nl

www.bilboard.nl

Eindredacteur: Frank van der Plas

Hoofdredacteur: Marieke Vennevertloo

Redactie: Tom Dijkhuizen, Ruben Libgott.

Gastschrijvers: Patrick Overeem, Ard van der Vorst, Vincent Dobbe, Matthew Tinnemans, Leander West, Wieke Pot, Albertje Femke van Seggeren, Kamran Ullah, Jorien Huisman, Jordy De Schepper, Simone van Elk, Frank van Hagen.

Redactieraad: Dr. F.M. van der Meer

Prof. dr. M.R. Rugers

ISSN 0920-5772

Copyright 2006 B.I.L.

Kopij voor de redactie Via e-mail: bil@bilboard.nl of op diskette, in Word-formaat zonder opmaak en illustraties als apart bestand.

Advertenties Wieke Pot, 071-5273696

Oplage 650 exemplaren

Abonnement Leden van de B.I.L. ontvangen Bestuurskundige Berichten gratis thuis. Voor niet leden kost een abonnement €11,35 per jaar. Dit dient te worden voldaan op bankrekening 56.65.22.357 t.n.v. de B.I.L. Leiden o.v.v. abonnement B.B. of op giro 9200 van de ABN-Amro Leiden o.v.v. B.I.L. rekeningnummer 56.65.22.357; abonnement B.B.

Bestuurskundige Berichten is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt viermaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteuren op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt het recht voor stukken in te korten, te veranderen dan wel niet te plaatsen.

Druk:

Drukkerij Jansen B.V.

Breestraat 8

2311CR Leiden